लक्ष्य करिअर अकॅडमी

मो. 7887878001/7887878002

2024

संच क्र. C

Test No. : 23

प्रश्नप्रत्रिका क्रमांक

BOOKLET NO. 202404

वेळ : 2 (दोन) तास

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 200

राज्यसेवा (MPSC) पूर्व सराव

GS Paper - 1

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा क्रमांक ह्या चौकोनात न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

परीक्षा - क्रंमाक								
	केंद्राची संकेताक्षरे							शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नप्रत्रिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईनेचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(क) मराठी व इंग्रजी आकलनावरील प्रश्न अनुक्रमे फक्त मराठी व फक्त इंग्रजी भाषेत असतील.

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे. पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नूमद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.

(7) (अ) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत".**

(ब) "Decision Making & Problem Solving" वरील प्रश्नांच्या चुकीच्या उत्तरांसाठी गुण वजा केले जाणार नाहीत. **प्रस्तुत प्रश्न वगळून प्रश्नपत्रिकेतील उर्वरित प्रश्नांकरिता उमेदवारांनी सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरासाठी एक चतुर्थांश गुण वजा करण्यात येतील.**

ताकीद (नमूना)

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणतयाही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिध्द करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम - ८२" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/ किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल. तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुध्दा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुध्द उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK.

परीक्षार्थींचे स्व-आकलन

✦ राज्यसेवा (MPSC) पूर्व सराव परीक्षा ✦

अ.क्र.	विषयाचे नाव	एकूण प्रश्न	मी सोडवलेले प्रश्न	बरोबर	चुक	कोणत्या घटकावर चुकले	चुकलेल्या घटकासाठी अभ्यासाचे केलेले नियोजन
1.	राज्यव्यवस्था						
2.	अर्थव्यवस्था						
3.	इतिहास						
4.	भुगोल						
5.	सा. विज्ञान						
6.	पर्यावरण						
7.	चालू घडामोडी						

🕮 ✍ मी अशी खात्री देतो की चुकलेल्या घटकावरती अभ्यास करुन भविष्यात त्या चुका टाळेल.

कच्च्या कामासाठी जागा / Space For Rough Work.

ISO 9001-2015

1 **खालील विधानाचा विचार करून योग्य विधान / ने ओळखा.**

(अ) अरवली पर्वतामधील मुख्य भाग हा माऊंट अबू आणि अजमेर यांच्या दरम्यान पसरला आहे.
(ब) माळवा पठाराचा बहुतांश भाग हा राजस्थान या राज्यात येतो.
(क) गोंडवन भूमी निर्मितीच्या काळात निर्माण झालेल्या खडकातील उच्च प्रतिच्या कोळशामुळे छोटा नागपूरचा प्रदेश हा खनिजसंपन्न झाला आहे.
(ड) बुंदेलखंडाचा प्रांत हा माळवा पठाराच्या ईशान्येला असून मध्यप्रदेश राज्याचा उत्तर भाग आणि उत्तर प्रदेश राज्याचा दक्षिण भाग या दरम्यान बुंदेलखंड पसरलेला आहे.

पर्यायी उत्तरे :
1) विधान केवळ (अ) सत्य असून बाकी सर्व विधाने असत्य आहेत.
2) विधान केवळ (ब) सत्य असून बाकी सर्व विधाने असत्य आहेत.
3) विधान (अ) आणि (क) सत्य असून विधान (ब) आणि (ड) असत्य आहेत.
4) वरील सर्व विधाने असत्य आहेत.

Consider the following statement/s and identify the correct statement with .
(a) The main part of the Aravalli range extends between Mount Abu and Ajmer.
(b) Most of the Malwa plateau falls in the state of Rajasthan.
(c) The region of Chota Nagpur is mineral rich due to the high coal content of the rocks formed during the formation of Gondwana land.
(d) The province of Bundelkhand lies in the north-east of the Malwa plateau and is spread between the northern part of the state of Madhya Pradesh and the southern part of the state of Uttar Pradesh.

Option Answers:
1) Statement (a) only is true and all other statements are false.
2) Statement (b) only is true and all other statements are false.
3) Statements (a) and (c) are true and statements (b) and (d) are false.
4) All the above statements are false.

2 **पृथ्वीवरील भू - भागाचे योग्य वितरण सांगा.**

(अ) पृथ्वीवरील 71% भाग हा पाण्याने व्यापला आहे.
(ब) पृथ्वीवरील 29% भाग जमिनीने व्यापला आहे.
(क) पृथ्वीवरील 100% जमिनीचा भूभाग मानून त्यापैकी भूभागाची विभागणी केल्यास 29% अतिशय कोरडा भू - भाग आहे.
(ड) पृथ्वीवरील 100% जमिनीचा भू - भाग मानून त्यापैकी भूभागाची विभागणी केल्यास 17% अतिशय थंड, 11% पर्वतांनी व्यापलेला, 23% शेतीस योग्य आणि 11% प्रत्यक्ष अन्नधान्य उत्पादनासाठी आढळते.

पर्यायी उत्तरे :
1) विधान (अ), (ब) आणि (क) सत्य असून (ड) असत्य आहे.
2) विधान (ब) फक्त सत्य असून बाकी सर्व विधाने असत्य आहेत.
3) वरील सर्व विधाने सत्य आहेत
4) वरील सर्व विधाने असत्य आहेत.

State the Correct distribution of land on Earth.
(a) 71% of Earth's surface is covered by water.
(b) Land covers 29% of the Earth's surface.
(c) Assuming 100% of the earth's land area and dividing it by land area, 29% is very dry land.
(d) Assuming 100% of the earth's land area and dividing it into land area, 17% is very cold, 11% is covered by mountains, 23% is suitable for agriculture and 11% is for actual food production.

Option Answers:
1) Statements (a), (b) and (c) are true and (d) is false.
2) Statement (b) only is true and all other statements are false.
3) All the above statements are true
4) All the above statements are false.

3 **गंगेच्या उगमाकडील मैदानी भागाची योग्य वैशिष्ट्ये कोणती आहेत.**

(अ) गंगेच्या उगमाकडील मैदान हे सुमारे 550 कि. मी. लांब आणि सुमारे 380 कि. मी. रुंद आहे.
(ब) गंगेच्या उगमाकडील मैदानी प्रदेशातील सखल पूरक्षेत्रातील नवीन गाळाचे संचयन होऊन तयार झालेल्या प्रदेशाला 'भागर' असे म्हणतात.
(क) थोड्या फार प्रमाणात उंच असलेल्या जुन्या गाळाच्या प्रदेशाला 'खादर' असे म्हणतात.
(ड) गंगेच्या उगमाकडील मैदानी प्रदेशात मोठे दगड, गोटे आणि इत्यादीनी तयार झालेला सुमारे 30 कि. मी. लांबीचा पट्टा शिवालिक पर्वताच्या पायथ्यालगत आढळतो त्याला 'भाबर' असे म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ) आणि (ब) सत्य
2) फक्त (अ) आणि (क) सत्य
3) विधान केवळ (अ) सत्य असून, बाकी सर्व विधाने असत्य आहेत.
4) विधान केवळ (ब) आणि (क) असत्य असून विधान (अ) आणि (ड) सत्य आहेत.

What are the Correct features of the plains from the source of the Ganges.
(a) Plains from source of Ganges are about 550 km. long and about 380 km. is wide.
(b) The region formed by the accumulation of new sediments in the low floodplains of the plains near the source of the Ganges is called 'Bhagar'.
(c) The region of old alluvium which is relatively elevated is called 'Khadar'.
(d) About 30 km in the plains from the sources of the Ganges, formed by large boulders, rocks, etc. A long belt found along the foothills of the Shivalik mountains is called 'Bhabar'.

Option Answers:
1) Only (a) and (b) are true
2) Only (a) and (c) are true
3) Only statement (a) is true, all other statements are false.
4) Only statements (b) and (c) are false and statements (a) and (d) are true.

---

4 **खालील विधान / ने कोणती सत्य आहेत ते ओळखा.**

(अ) ब्रम्हपुत्रा नदी आसाम राज्याची जीवनवाहिनी नदी असून तिला आसामचे दु:खाश्रू असे म्हणत नाहीत.
(ब) ब्रम्हपुत्रा नदीने आसाम या राज्यात 80 ते 100 कि. मी. रूंद आणि सुमारे 100 कि. मी. लांब असे नदी खोरे निर्माण केले आहे.
(क) एकशिंगी गेंड्यासाठी प्रसिद्ध असणारे 'काझीरंगा राष्ट्रीय उद्यान' जागतिक वारसास्थळ हे अरूणाचल प्रदेश या राज्यात आहे.
(ड) सोनेरी लंगूर, कश्त बदक, बंगाल तणमोर आणि पिग्मी हॉग या धोक्यात असलेल्या पक्षांच्या जातीसाठी आसाम हे महत्त्वाचे आश्रय स्थान आहे.

पर्यायी उत्तरे :

ISO 9001-2015

1) फक्त विधान (अ) सत्य असून बाकी सर्व विधाने असत्य आहेत.
2) विधाने (अ) आणि (क) असत्य असून विधाने (ब) आणि (ड) सत्य आहेत.
3) विधान केवळ (ड) सत्य असून बाकी सर्व असत्य आहेत.
4) विधान केवळ (क) असत्य असून बाकी सर्व सत्य आहेत.

Identify which of the following statement/s are true.
(a) Brahmaputra river is the lifeline river of Assam state and it is not called as the tears of Assam.
(b) Brahmaputra river created 80 to 100 km wide and 100 km long river basin In Assam.
(c) 'Kaziranga National Park', a world heritage site famous for the one-horned rhinoceros, is located in the state of Arunachal Pradesh.
(d) Assam is an important refuge for endangered species of birds such as Golden Langur, Kasht Duck, Bengal Tanmor and Pygmy Hog.

Option Answers:
1) Only statement (a) is true and all other statements are false.
2) Statements (a) and (c) are false and statements (b) and (d) are true.
3) Statement (d) only is true and all others are false.
4) Statement only (c) is false and all others are true.

5 **पुढील विधान / ने सत्य सत्य कोणती आहेत ?**

(अ) महाराष्ट्राच्या पश्चिमेला व अरबी समुद्राला लागून असलेल्या सह्याद्री पर्वताचा 'प्रस्तरभंग' होऊन कोकण किनारपट्टी तयार झालेली आहे.

(ब) कोकण किनारपट्टीची दक्षिणोत्तर लांबी सुमारे 720 कि. मी. ची आहे.

(क) पश्चिम घाटामुळेच कोकणची रूंदी मात्र सर्वत्र सारखीच नाही म्हणजे सरासरी रूंदी 30 ते 60 कि. मी. आहे.

(ड) कोकणची रूंदी उल्हास नदीच्या खोऱ्यात 100 कि. मी. आहे. तर दक्षिणेकडे काही भागात 40 ते 45 कि. मी. इतकी कमी रूंद आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1) केवळ विधान (ब) सत्य आहे बाकी सर्व असत्य विधाने आहेत.
2) केवळ विधान (ड) सत्य आहे बाकी सर्व असत्य विधाने आहेत.
3) केवळ विधान (क) असत्य आहे बाकी सर्व सत्य विधान आहेत.
4) वरील सर्व विधाने सत्य आहेत.

Which of the following statement/s is true?

(a) The Konkan Coast has been formed by the 'tectonic break' of the Sahyadri Mountains in the west of Maharashtra and adjacent to the Arabian Sea.

(b) North - South length of Konkan coast is about 720 km. I. is of

(c) Due to the Western Ghats, the width of Konkan is not uniform everywhere i.e. the average width is 30 to 60 km.

(d) Width of Konkan is 100 km in Ulhas river basin. I. is While in the south in some areas 40 to 45 km.

Option Answers:

1) Only statement (b) is true all other statements are false.
2) Only statement (d) is true all other statements are false.
3) Only statement (c) is false all the rest are true statements.
4) All the above statements are true.

---

6 **वनसंवर्धन कायदा** 1980 **बाबत सत्य विधान ओळखा.**

(अ) वनसंरक्षण करण्यासाठी व त्या संबंधी लागणाऱ्या अनुवांशिक बाबींची तरतूद करण्याकरिता केलेला अधिनियम होय.

(ब) भारतीय वनसंवर्धन कायदा 1980 हा पाच विभागांत वर्गीकृत केला आहे.

(क) भारतीय वनसंवर्धन कायदा 1980 यातील प्रकरण तिसरे सल्लागार समितीची घटना दर्शविते.

(ड) ब्रिटीश काळात भारतीय वनकायदा 1927 साली पारित झाला होता, त्यावर आधारित 1980 चा कायदा निर्माण करून वनसंवर्धन विषयी अधिनियम निर्माण केला.

पर्यायी उत्तरे :

1) केवळ विधान (ब) सत्य असून बाकी सर्व विधाने असत्य आहेत.
2) केवळ विधान (ड) सत्य असून बाकी सर्व विधाने असत्य आहेत.
3) वरिल सर्व विधान सत्य आहेत.
4) वरिल सर्व विधाने असत्य आहेत.

Identify the true statement regarding Forest Conservation Act 1980.

(a) An Act to provide for the conservation of forests and genetic matters connected therewith.

(b) The Indian Forest Conservation Act 1980 is classified into five sections.

(c) Chapter III of the Indian Forest Conservation Act, 1980 provides for the constitution of the Advisory Committee.

(d) During the British period, the Indian Forest Act was passed in 1927, based on which the Act of 1980 created the Forest Conservation Act.

Option Answers:

1) Only statement (b) is true and all other statements are false.
2) Only statement (d) is true and all other statements are false.
3) All the above statements are true.
4) All the above statements are false.

7 **उपग्रहीय दूरसंवेदनासाठी या बाबत खालील विधानातून योग्य पर्याय निवडा.**

(अ) संवेदकासाठी उपग्रहाचा मंच म्हणून वापर करण्याची सुरूवात 1982 पासून झाली आहे.
(ब) पहिल्या पिढीतील उपग्रह म्हणजे 'लँड सॅट' मालिकेतील लँड सॅट - 1 (23 जुलै, 1972) आणि लँडसॅट - 2 (29 जानेवारी, 1975) तर लँड सॅट - 3 (3 मार्च, 1978) मध्ये निर्माण करण्यात आला.
(क) पर्यावरणीय घटकांचे चित्रण करण्याच्या उद्देशाने 17 जुलै, 1991 रोजी 'ERS (European Remote Sensing) उपग्रह प्रक्षेपीत करण्यात आला.
(ड) सन 2000 च्या फेब्रुवारी मध्ये अत्युच्च वियोजन क्षमता असणारा स्पॉट - 1 उपग्रह अवकाशात सोडण्यात आला.

पर्यायी उत्तरे :
1) विधान (ब) चुकीचे असून बाकी सर्व विधाने बरोबर आहेत.
2) विधान (क) चुकीचे असून बाकी सर्व विधाने बरोबर आहेत.
3) विधान (अ) चुकीचे असून बाकी सर्व बरोबर आहेत.
4) विधान (ब) व (क) बरोबर असून (अ) व (ड) असत्य आहेत.

Select the correct option from the following statement regarding satellite telecommunication.
(a) The use of satellite as a platform for sensors has started since 1982.
(b) The first generation satellites of the 'Landsat' series were Landsat-1 (July 23, 1972) and Landsat-2 (January 29, 1975) and Landsat-3 (March 3, 1978).
(c) The ERS (European Remote Sensing) satellite was launched on July 17, 1991 for the purpose of imaging environmental factors.
(d) In February 2000, Spot-1, a high resolution satellite, was launched into space.

Option Answers:
1) Statement (b) is incorrect and all other statements are correct.
2) Statement (c) is incorrect and all other statements are correct.
3) Statement (a) is incorrect and all others are correct.
4) Statements (b) and (c) are correct and (a) and (d) are false.

---

8 **तापी पूर्णा खोरे याबाबत सत्य विधान ओळखा.**

(अ) तापी नदीचा उगम मध्य प्रदेशातील अमरकंटक येथे झाला असला तरी ही नदी पश्चिम वाहिनी असून अरबी समुद्रास मिळते.
(ब) तापी, पूर्णा खोरे सातपूडा पर्वत रांगेमुळे पठाराच्या इतर भागापासून अलग झालेले नाही.
(क) तापी, पूर्ण नदी खोरे हे खचदरीचा प्रदेश आहे.
(ड) पूर्णा नदी ही तापी नदीची उपनदी आहे.

पर्यायी उत्तरे :
1) विधान (अ) व (क) असत्य विधाने असून विधान (ब) व (ड) सत्य विधाने आहेत.
2) विधान (ब) व (ड) असत्य विधाने असून विधान (अ) व (क) सत्य विधाने आहेत.
3) वरिलपैकी सर्व विधाने सत्य आहेत.
4) वरिलपैकी सर्व विधाने असत्य आहेत.

Identify the true statement about Tapi Purna basin.
(a) River Tapi originates at Amarkantak in Madhya Pradesh, but the river is a west flowing and flows into the Arabian Sea.
(b) Tapi, Poorna basin is not separated from the rest of the plateau by the Satapuda mountain range.
(c) Tapi, Purna river valley is rift valley.
(d) Purna river is a tributary of Tapi river.

Option Answers:
1) Statements (a) and (c) are false statements and statement (b) and (d) are true statements.
2) Statements (b) and (d) are false statements and statement (a) and (c) are true statements.
3) All the above statements are true.
4) All of the above statements are false.

9 **खालील विधानांचा विचार करून सत्य विधान ओळखा.**

(अ) आफ्रीका औद्योगिक दृष्ट्या विकसित युरोप व पश्चिम आशियाला आग्नेय आशियाचे देश, चीन, विकसित औद्योगिक जपान, ऑस्ट्रेलिया व संयुक्त संस्थानाच्या पश्चिम किनारपट्टीस जोडणारे महासागरी मार्ग भारतीय किनारपट्टीस जवळून जात नाहीत.

(ब) पश्चिम आशिया व आफ्रीकेच्या किनारपट्टी देशाबरोबर भारताच्या परराष्ट्र संबंधात हिंदी महासागराची महत्त्वाची भूमिका असते.

(क) आग्नेय आशियात भारत आणि चीन संस्कृतीचा संगम इंडोचीन सारख्या शब्दांमधून प्रतिबिंबीत होतो.

(ड) भारताच्या उत्तरेकडील देशांशी संपर्क हा हिमालयाच्या पलीकडे तिबेट जो चीनचा स्वायत्त प्रांत आहे. या प्रांताशी भारताचा सरळ संपर्क असतो.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त विधान (अ) बरोबर असून बाकी सर्व चुकीचे आहेत.
2) फक्त विधान (ड) बरोबर असून बाकी सर्व चुकीचे आहेत.
3) वरिलपैकी सर्व विधाने बरोबर आहेत.
4) वरिलपैकी सर्व विधाने चुकीचे आहेत.

Identify the true statement by considering the following statements.

(a) Ocean routes connecting Africa with the industrialized Europe and West Asia with the countries of Southeast Asia, China, the industrialized Japan, Australia and the western coast of the United States do not pass close to the Indian coast.

(b) The Indian Ocean plays an important role in India's foreign relations with the coastal countries of West Asia and Africa

(c) The confluence of Indian and Chinese cultures in Southeast Asia is reflected in words like Indochina.

(d) India's contact with northern countries is beyond the Himalayas to Tibet which is an autonomous province of China. India has direct contact with this region.

Option Answers:

1) Only statement (a) is correct and all others are incorrect.
2) Only statement (d) is correct and all others are incorrect.
3) All the above statements are correct.
4) All of the above statements are false.

---

10 **मालवण सागरी राष्ट्रीय उद्यानाबाबत सत्य विधान ओळखा.**

(अ) देशातील तिसरे उद्यान सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील मालवणच्या सागरी किनारी असून महाराष्ट्रातील हे पहिले सागरी उद्यान आहे.

(ब) मालवण सागरी राष्ट्रीय उद्यानात 40,833 चौ. कि. मी. सागरी क्षेत्राचा समावेश करण्यात आला आहे.

(क) मालवण सागरी राष्ट्रीय उद्यानात सुरु, सुपारी, नाना, अंजन, फणस, केंजळ, भेंडी हे वृक्ष आढळून येतात.

(ड) मालवण भोवतालच्या डोंगर दऱ्यात रानडुकरे, बिबटे, कोल्हे, ससे, साळींदर हे प्राणी आढळत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

1) विधान (अ) व (क) असत्य असून (ब) व (ड) सत्य आहेत.
2) विधान (ब) व (ड) असत्य असून (अ) व (क) सत्य आहेत.
3) वरिलपैकी सर्व विधाने सत्य आहेत.
4) वरिलपैकी सर्व विधाने असत्य आहेत.

Identify the true statement about Malvan Marine National Park.

(a) The third marine park in the country is located on the coast of Malvan in Sindhudurg district and is the first marine park in Maharashtra.

(b) 40833 sq. km Maritime area has been included in malvan mavine National Park.

(c) Suru, Supari, Nana, Anjan, Fanas, Kenjal, Okra trees are found in Malvan Marine National Park.

(d) Wild boars, leopards, foxes, rabbits, salinders are not found in the mountain valleys around Malvan.

Option Answers:

1) Statements (a) and (c) are False and (b) and (d) are true.
2) Statements (b) and (d) are false and (a) and (c) are true.
3) All the above statements are true.

4) All of the above statements are false

---

11 **खालील विधानांचा विचार करून सत्य विधान / ने ओळखा.**

(अ) तीळ पीकास उष्ण हवामान आणि मध्यम स्वरूपाचा पाऊस उपयुक्त ठरतो.
(ब) करडई या पिकास समशीतोष्ण प्रकारचे हवामान लागते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त विधान (अ) सत्य आहे. 2) फक्त विधान (ब) सत्य आहे.
3) विधान (अ) व (ब) सत्य आहे. 4) विधान (अ) व (ब) असत्य आहे.

Consider the following statement/s and identify the true statement .

(a) Sesame crop is favored by hot weather and moderate rainfall.
(b) Sorghum is a crop that needs a temperate climate.

Option Answers:

1) Only statement (a) is true. 2) Only statement (b) is true.
3) Statements (a) and (b) are true. 4) Statements (a) and (b) are false.

---

12 **महाराष्ट्र राज्य महिला आर्थिक विकास महामंडळ याबाबत सत्य विधान ओळखा.**

(अ) महाराष्ट्र राज्य महिला आर्थिक विकास महामंडळाची स्थापना 24 फेब्रुवारी 1975 रोजी नागपूर येथे झाली असून हेच या महामंडळाचे मुख्यालय आहे.
(ब) महाराष्ट्र राज्य महिला विकास महामंडळ हे फक्त शबरी आदिवासी भागातील महिलांसाठी, स्वंयरोजगारांसाठी मदत करते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त (ब) बरोबर 2) फक्त विधान (अ) बरोबर
3) विधान (अ) व (ब) दोन्ही सत्य 4) विधान (अ) व (ब) दोन्ही असत्य

Identify the true statement regarding Maharashtra State Women Economic Development Corporation.

(a) The Maharashtra State Women Economic Development Corporation was established on 24th February 1975 at Nagpur and the headquarters of this corporation is here.
(b) Maharashtra State Mahila Vikas Mandal provides assistance only to women of Shabari tribal area, self- For the purpose of self employment.

Option Answers:

1) Only (b) is correct 2) Only statement (a) is correct
3) Both statement (a) and (b) are true 4) Both statement (a) and (b) are false

---

13 **भौगोलिक क्षेत्रफळाप्रमाणे खालील जिल्ह्यांचा क्रम लावा.**

(अ) धुळे (ब) जळगाव (क) अमरावती (ड) नागपूर (इ) लातूर

पर्यायी उत्तरे :

1) (अ), (इ), (ब), (क), (ड) 2) (इ), (अ), (ड), (ब), (क)
3) (ब), (इ), (अ), (क), (ड) 4) (ड), (क), (इ), (ब), (अ)

Arrange the following districts according to geographical area.

(a) Dhule (b) Jalgaon (c) Amravati (d) Nagpur (e) Latur

Option Answers:

1) (a), (e), (b), (c), (d) 2) (e), (a), (d), (b), (c)
3) (b), (e), (a), (c), (d) 4) (d), (c), (e), (b), (a)

14 **भारतातील स्थानांतरित लोकसंख्येच्या बाबतीत खालीलपैकी कोणती विधान/ने योग्य आहेत ?**

(अ) भारतातील 25% गरीब लोकसंख्या शहरात राहते.
(ब) भारतातील शहरी ते ग्रामीण स्थानांतरित लोकसंख्येपेक्षा ग्रामीण ते शहरी स्थलांतरीत लोकसंख्या जास्त आहे.
(क) भारतातील स्थानांतरीत होणाऱ्या लोकसंख्येच्या उतरत्या क्रमानुसार शहरी केंद्रे कोलकत्ता, मुंबई, दिल्ली अशी आहेत.
(ड) भारतांतर्गत सर्वात जास्त लोकसंख्येचे स्थानांतर विवाहामुळे होते ?

पर्याय उत्तरे :
1) (अ), (ब) आणि (क) 2) (ब) आणि (क)
3) (अ) आणि (क) 4) (अ), (ब) आणि (ड)

Which of the following statement/s is correct regarding the migrated population in India?
(a) 25% of India's poor population lives in cities.
(b) Urban-to -rural migration in India is more of rural-to-urban population.
(c) In descending order of migrating population in India, the urban centers are Kolkata, Mumbai, Delhi.
(d) The largest population migration within India is due to marriage?

Option Answers:
1) (a), (b) and (c) 2) (b) and (c) 3) (a) and (c) 4) (a), (b) and (d)

15 **खालील विधानांची सत्यता तपासा.**

विधान (अ) : हिवाळ्यामध्ये द्विपकल्पीय भारताच्या तुलनेने उत्तर भारतामध्ये हवेचे तापमान खूपच कमी असते. त्यामुहे तेथे हवेच्या दाबाचे प्रमाण अधिक असते.
विधान (ब) : हिवाळ्यामध्ये उत्तर भारताच्या तुलनेने द्विपकल्पीय भारतामध्ये हवेचे तापमान खूप जास्त असते त्यामुळे तेथे हवेच्या दाबाचे प्रमाण कमी असते.

पर्यायी उत्तरे :
1) विधान (अ) व (ब) दोन्ही सत्य 2) विधान (अ) सत्य असून (ब) असत्य
3) विधान (अ) सत्य असून (ब) असत्य 4) विधान (अ) असत्य असून (ब) सत्य

Check the truth of the following statements.
Statement (a) : In winter the air temperature is very low in North India as compared to peninsular India. Therefore, the amount of air pressure is more there.
Statement (b) : Compared to North India, peninsular India has much higher air temperature in winter and therefore less atmospheric pressure.

Option Answers:
1) Both statement (a) and (b) are true 2) Statement (a) is true and (b) is false
3) Statement (a) is True and (b) is false 4) Statement (a) is false and (b) is true

16 **खालीलपैकी असत्य नसलेले विधान ओळखा.**

(अ) बेडकाचे हृदय तीन कप्प्याचे असते. ज्यात दोन अलिंदे व एक निलय असतात.
(ब) मास्यांचे हृदय दोन कप्प्याचे असते. ज्यात एक अलिंद व एक निलय असतात.
(क) पक्ष्यांचे हृदय चार कप्प्याचे असते. ज्यात दोन अलिंद व दोन निलय असतात.

पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ) व (ब) 2) फक्त (ब) व (क) 3) फक्त (ब) 4) (अ), (ब), (क)

Identify the statement below which is not false.
(a) A frog's heart is three-chambered. It has two atria and one ventricle.
(b) Heart of fish has two chambers. It consists of one atrium and one ventricle.
(c) Birds have four chambered hearts. It has two atria and two ventricles.

Option Answers:
1) (a) and (b) only 2) (b) and (c) only 3) (b) only 4) (a), (b), (c)

17 **यकृत ग्रंथीबद्दलची खालील विधाने लक्षात घ्या.**

(अ) यकृताचे वजन सुमारे 1.5 किलोग्रॅम इतके असते.
(ब) यकृताद्वारे पाण्यात व मेदात विरघळणाऱ्या सर्वच जीवनसत्वाची निर्मिती केली जाते.
(क) यकृताद्वारे फायब्रिनोजन व प्रोथ्रॉम्बिन यासांरख्या प्रथिनांची निर्मिती केली जाते.

यापैकी अयोग्य विधाने ओळखा.

1) (अ) व (क) 2) (अ) व (ब) 3) फक्त (ब) 4) सर्व विधाने बरोबर

Consider the following statements about the liver gland.

(a) Liver weighs about 1.5 kg.
(b) All water soluble and fat soluble vitamins are produced by the liver.
(c) Proteins like fibrinogen and prothrombin are produced by the liver.

Identify the incorrect statements among these.

1) (a) and (c) 2) (a) and (b) 3) (b) only 4) All the statements are correct

18 **थायरोटॉक्सीकोसीस (ग्रेवज आजार) या रोगामध्ये खालीलपैकी कुठले लक्षण पहावयास मिळत नाही ?**

1) डोळ्यांच्या पाठीमागील बाजूस चरबी जमा होणे.
2) चेहऱ्यावर व इतर ठिकाणी चरबी जमा होणे.
3) एक्झोपथॅलमॉस (डोळे बाहेरच्या दिशेने ढकलेले जाणे)
4) चयापयाचा दर वाढून वजन कमी होणे.

Which of the following symptoms is not seen in thyrotoxicosis (Grave's disease)?

1) Accumulation of fat behind the eyes. 2) Accumulation of fat on face and other places.
3) Exophthalmos (eyes pushed outwards) 4) Weight loss due to increased rate of digestion.

19 **प्राणी पेशीच्या तुलनेत वनस्पतीपेशी बद्दल खालील विधाने लक्षात घ्या.**

(अ) वनस्पतीपेशीमध्ये लयकारिका अल्पप्रमाणात असतात.
(ब) लवके (Plastids) अल्प्रमाणात असतात.
(क) तंतुकणिका कमी प्रमाणात असतात.
(ड) जास्त आकाराच्या रिक्तीका (Vacuole) असतात.

वरीलपैकी असत्य नसलेले विधान / ने ओळखा.

1) (अ), (ब), (क) 2) (अ), (क), (ड) 3) (अ) व (ड) 4) (अ), (ब), (क), (ड)

Consider the following statements about plant cells compared to animal cells.

(a) Lysisimes are few in number in plant cells.
(b) Plastids are less abundant.
(c) Mitochondria are less abundant.
(d) Vacuoles are large in size.

Identify the statement/s above which is not false with .

1) (a), (b), (c) 2) (a), (c), (d) 3) (a) and (d) 4) (a), (b), (c), (d)

20 **डी. कॅन्डोले या शास्त्रज्ञाने दिलेल्या Taxanomic वर्गीकरणानुसार 'प्रजाती' (Genus) बद्दल काही विधाने लक्षात घ्या.**

(अ) दोन किंवा त्यापेक्षा अधिक जाती (Species) ची मिळून एक प्रजाती (Genus) असु शकते.
(ब) जाती (Species) पेक्षा यांच्यातील गुणधर्म जास्त मिळतेजुळते असतात.
(क) Primata व Carnivora ही प्रजातींची उदाहरणे आहेत.

वरीलपैकी अचूक विधाने ओळखा.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त (अ) 2) (ब) आणि (क) 3) सर्व विधान चूक 4) सर्व विधाने बरोबर.

Note some statements about 'Species' (Genus) according to Taxonomic classification given by scientist D.Candole.

(a) Two or more species may form a genus.
(b) The traits are more similar between them than between species.
(c) Primata and Carnivora are examples of species.

Identify the correct statements from the above.

Option Answers:

1) Only (a) 2) (b) and (c) 3) All the statements are false 4) All the statements are correct.

---

21 **खालील विधानांपैकी योग्य विधान / ने ओळखा ?**

(अ) ग्लुकोज ही शर्करा (Sugar) सर्वात गोड शर्करा आहे.
(ब) $C_{18}H_{32}O_{16}$ ही रेणूसूत्र असणारी सुक्रोज ही शर्करा बहुतांश धान्यामध्ये आढळते.
(क) फ्रक्टोज ($C_6H_{12}O_6$) ही नोसॅकॅराइड शर्करा असून यात किटोन हा क्रियात्मक गट असतो.
(ड) स्टार्च हा पॉलीसॅकराइडचा प्रकार पाण्यामध्ये द्रावणीय (Soluble) असते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त (अ) व (ब) 2) फक्त (क) व (ड)
3) फक्त (अ), (क) आणि (ड) 4) (अ), (ब), (क), (ड)

Identify the correct statement/s among the following statements by ?

(a) Glucose is the sweetest sugar.
(b) Sucrose is a sugar with the molecular formula $C_{18}H_{32}O_{16}$ found in most grains.
(c) Fructose ($C_6H_{12}O_6$) is a monosaccharide sugar containing a ketone functional group.
(d) Starch is a type of polysaccharide that is soluble in water.

Option Answers:

1) (a) and (b) only 2) (c) and (d) only
3) Only (a), (c) and (d) 4) (a), (b), (c), (d)

---

22 **खालील विधाने लक्षात घ्या.**

(अ) बीटी - कापूस यामध्ये बीटी म्हणजे विषाणू (Virus) होय.
(ब) आरएनऐ (RNA) मध्ये थायमीनच्या ऐवजी युरॅसिल असतो.
(क) मानवातील सर्वप्रकारच्या RNA पैकी t-RNA चे प्रमाण सर्वात कमी असते.

वरिलपैकी अचुक नसलेले विधान / ने ओळखा.

1) फक्त (अ) व (ब) 2) फक्त (अ) व (क) 3) फक्त (ब) व (क) 4) (अ), (ब), (क)

Note the following statements.

(a) Bt - Bt means virus in cotton.
(b) RNA contains uracil instead of thymine.
(c) t-RNA is the least abundant of all types of RNA in humans.

Mark the incorrect statement/s from the above.

1) (a) and (b) only 2) (a) and (c) only 3) (b) and (c) only 4) (a), (b), (c)

---

23 **खालीलपैकी कोणते विधान/ने लि - चॅटेलियर चे तत्त्व सांगते?**

(अ) तापमान वाढवले असता अभिक्रिया समोरच्या दिशेने होईल.
(ब) दाब वाढवला असता अभिक्रिया दाब लावलेल्या बाजूला झुकेल.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त (अ) 2) फक्त (ब) 3) दोन्ही 4) दोन्ही नाही.

Which of the following statement/s State Lie - Chatelier's Principle?

(a) As the temperature is increased, the reaction will be in forward direction.
(b) When the pressure is increased, the reaction will tilt towards the side where the pressure is applied.

Option Answers:
1) Only (a)　　2) Only (b)　　3) Both　　4) Neither.

---

24 **डायमंड या कार्बनच्या अपरूपाबद्दल खालील विधाने लक्षात घ्या.**

(अ) डायमंड हा सर्वात कठिण अधातु आहे.
(ब) क्ष - किरण (X-ray) आणि प्रकाश किरणे डायमंडमधून आरपार जाऊ शकतात.
वरीलपैकी असत्य नाही / त असे विधान विधान / ने ओळखा.
1) फक्त (अ)　　2) फक्त (ब)　　3) दोन्हीही　　4) दोन्हीही नाहीत.

Consider the following statements about the deformation of carbon in diamond.
(a) Diamond is the hardest nonmetal.
(b) X-rays and light rays can pass through diamond.
Which of the above statements is not false?
1) Only (a)　　2) Only (b)　　3) Both　　4) Neither.

---

25 **सोडीयम बायकार्बोनेट बद्दल खालील विधाने लक्षात घ्या व अचुक विधान / ने निवडा.**

(अ) याला मिल्क ऑफ मॅग्नेशिया म्हणून ओळखले जाते.
(ब) Na_2CO_3 हे याचे रेणूसूत्र आहे.
(क) याचा वापर पेट्रोलियम शुद्धीकरणासाठी होतो.
पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ) व (ब)　　2) फक्त (ब) व (क)　　3) (अ), (ब), (क)　　4) कोणतेही नाहीत.

Consider the following statement/s about sodium bicarbonate and select the correct statement with .
(a) It is known as milk of magnesia.
(b) Na_2CO_3 is its molecular formula.
(c) It is used for petroleum refining.
Option Answers:
1) Only (a) and (b)　　2) Only (b) and (c)　　3) (a), (b), (c)　　4) None.

---

26 **खालील विधाने अभ्यासा**

(अ) याला भविष्याचे इंधन म्हणून ओळखले जाते.
(ब) आवर्तसारणी (Periodi Table) मध्ये सर्वात हलका धातू.
(क) याचे एक समस्थानिक (Isotop) आण्विक ऊर्जा निर्मितीत (atomic Energy) वापरले जाते.
वरील विधानांची पूर्वी करणारा खालीलपैकी कोणता एक तत्त्व (element) आहे.
पर्यायी उत्तरे :
1) युरेनियम　　2) हेलियम　　3) थोरियम　　4) हायड्रोजन

Study the following statements
(a) It is known as the fuel of the future.
(b) Lightest metal in the Periodic Table.
(c) One of its isotopes is used in the production of atomic energy.
Which one of the following elements precedes the above statements?
Option Answers:
1) Uranium　　2) Helium　　3) Thorium　　4) Hydrogen

---

27 **गुरुत्व क्षेत्राची शक्ती (Gravitational Field) म्हणजे**

1) वस्तुमान प्रति एकक बल होय.　　2) ऊर्जेचे प्रति एकक बल होय.
3) बलाचे प्रति एकक वस्तुमान होय.　　4) त्वरणाचे प्रति एकक वस्तुमान होय.

Gravitational Field is
1) Mass is force per unit. 2) Force per unit of energy
.
3) Force per unit mass. 4) Acceleration per unit mass.

---

28 **जर केशिकत्व (Capillarity) नसले तर,**

(अ) स्पंजद्वारे पाणी शोषले गेले नसते.
(ब) शीतपेय पिण्यासाठी स्ट्रॉचा वापर झाला नसता.
(क) शाईची पेन चालली नसती.
(ड) रॉकेलचा दिव चालला नसता.
पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ), (ब), (क) 2) फक्त (अ), (क), (ड) 3) फक्त (ब), (क), (ड) 4) (अ), (ब), (क), (ड)
If there is no capillarity,
(a) Water would not have been absorbed by the sponge.
(b) Straws would not have been used for drinking soft drinks.
(c) An ink pen would not have worked.
(d) The kerosene lamp would not have been lit.
Option Answers:
1) (a), (b), (c) only 2) (a), (c), (d) only 3) (b), (c), (d) only 4) (a), (b) , (c), (d)

---

29 **345 मी. / से. वेग असणाऱ्या ध्वनी तरंगाची तरंग लांबी 3 सेमी आहे. तर ध्वनी तरंगाची वारंवारता किती ?**

1) 11500 Hz 2) 11200 Hz 3) 115 Hz 4) 112 Hz
A sound wave with velocity 345 m/sec has a wavelength of 3 cm. So what is the frequency of the sound wave?
1) 11500 Hz 2) 11200 Hz 3) 115 Hz 4) 112 Hz

---

30 (अ) MRI या उपकरणात रेडिओलहरी तसेच चुंबकीय लहरीचा वापर करतात.

(ब) परंतु ही विद्युतधारा लांब अंतरावर पोहचवताना विद्युत शक्तीमध्ये घट होते.
(क) घरगुती हिटर, इस्त्री यामध्ये A.C धारा वापरतात.
पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ) व (ब) 2) फक्त (अ) व (क) 3) फक्त (ब) व (क) 4) (अ), (ब), (क)
(a) MRI uses radio waves as well as magnetic waves in this device.
(b) But when carrying this current over a long distance, the electric power decreases.
(c) Household heaters, irons use A.C current.
Option Answers:
1) (a) and (b) only 2) (a) and (c) only 3) (b) and (c) only 4) (a), (b), (c)

---

31 **खालीलपैकी कोणते विधान योग्य आहेत ते ओळखा ?**

(अ) मुलभूत अधिकारावर न्यायालय बंधने घालू शकते.
(ब) नैसर्गिक अधिकार अमर्यादित असतात.
(क) भारतात कायद्याचे अधिराज्य आहे.
पर्यायी उत्तरे :
1) (अ), (ब), (क) 2) (ब), (क) 3) (अ) 4) (अ), (क)
Identify which of the following statements are correct?
(a) Court can impose restrictions on fundamental right.
(b) Natural rights are unlimited.
(c) Rule of law Prevails in India.

ISO 9001-2015

Option Answers:

1) (a), (b), (c)   2) (b), (c)   3) (a)   4) (a), (c)

---

32 खालीलपैकी कोणते विधान योग्य आहेत ते ओळखा ?

जर भारताचा पंतप्रधान संसदेच्या वरिष्ठ सभागृहातील असेल तर.........

1) तो अर्थसंकल्पांवर कनिष्ठ सभागृहात बोलणार नाही.
2) तो फक्त वरीष्ठ सभागृहातच बाजु मांडू शकतो.
3) पंतप्रधान पदाची शपथ घेतल्यापासून सहा महिन्यात लोकसभेचे सदस्यत्व लागेल.
4) मंत्रीमंडळावरील अविश्वासाच्या ठरावाच्या वेळी स्वत:च्या बाजूने मतदान करणार नाही.

Identify which of the following statements are correct?
If the Prime Minister of India is Form the Upper House of Parliament then..........

1) He will not speak in the lower house on budgets.
2) He can present sides only in the upper house.
3) The membership of the Lok Sabha will be six months after taking the oath of office of the Prime Minister.
4) Will not vote in his favor during the motion of no confidence in the Cabinet on.

---

33 भारतातील विविध निवडणूकांसाठी खालीलपैकी कोणती पध्दती स्वीकारली आहे ?

(अ) प्रौढ मताधिकारावर आधारित थेट निवडणूक पध्दती.
(ब) प्रत्येक व्यक्तीला एकमत ही प्रमाणशीर प्रतिनिधित्व पध्दती.
(क) प्रमाणशीर प्रतिनिधीत्वाची सुची पध्दती
(ड) अप्रत्यक्ष निवडणूकीची एकत्रित पध्दती.

पर्यायी उत्तरे :

1) (अ) व (ब)   2) (अ), (क)   3) (अ), (ब), (क)   4) (ब), (क), (ड)

Which of the following methods is adopted for various elections in India?

(a) Direct election system based on adult suffrage.
(b) Consensus to each person is proportional representation system.
(c) List of candidates for of proportional representation
(d) Consolidated System of Indirect Election.

Option Answers:

1) (a) and (b)   2) (a), (c)   3) (a), (b), (c)   4) (b), (c), (d)

---

34 खालील पैकी कोणाची नेमणूक राष्ट्रपती करतात ?

(अ) वित्त आयोगाचा अध्यक्ष   (ब) नियोजन आयोगाचा उपाध्यक्ष   (क) संघराज्याचा मुख्यमंत्री

पर्यायी उत्तरे :

1) (अ)   2) (अ), (ब)   3) (अ), (क)   4) (ब), (क)

Who among the following is appointed by the President?

(a) Chairman of the Finance Commission
(b) Vice-Chairman of the Planning Commission
(c) Chief Minister of the Union

Option Answers:

1) (a)   2) (a), (b)   3) (a), (c)   4) (b), (c)

---

35 जोड्या लावा

(अ)	**एस.एन. मुखर्जी**	i.	**सरनाम्याला नक्षीकाम**
(ब)	**प्रेम बिहारी रायजादा**	ii.	**घटना समितीमध्ये मसुदा प्रमुख**
(क)	**नंदलाल बोस**	iii.	**मुळ राज्यघटना लिखित केली.**
(ड)	**राम मनोहर सिन्हा**	iv.	**राज्यघटनेचा मुळ प्रतिवर नक्षीकाम.**

v. हिन्दी भाषेत अनुवाद

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
1)	v	iv	iii	i
2)	ii	iii	iv	i
3)	ii	v	iv	i
4)	i	ii	iv	iii

(a) S.N. Mukherjee — i. Preamble engraving
(b) Prem Bihari Raizada — ii. Head of drafting in Constitution Committee
(c) Nandlal Bose — iii. The original constitution was written.
(d) Ram Manohar Sinha — iv. Engraving on the original copy of the Constitution.
v. Translated into Hindi language

Option Answers:

	A	B	C	D
1)	v	iv	iii	i
2)	ii	iii	iv	i
3)	ii	v	iv	i
4)	i	ii	iv	iii

36 **हंगामी सरकार (1946) व स्वतंत्र भारताचे मंत्रीमंडळ याबाबतची पुढील विधाने तपासा व योग्य विधाने निवडा.**

(अ) प.जवाहरलाल नेहरु यांना दोन्ही वेळेस समान खाती मिळाली.
(ब) डॉ. राजेंद्र प्रसाद यांनी दोन्ही वेळेस समान खाती मिळाली.
(क) डॉ. जॉन मथाई यांना दोन्ही वेळेस समान खाती मिळाली.
(ड) डॉ. जगजीवन राय यांना दोन्ही वेळेस वेगवेगळी खाती मिळाली.

पर्यायी उत्तरे :

1) (अ), (ब), (क) 2) (अ), (ब) 3) (क), (ड) 4) (ब), (ड)

Check the following statements about Provisional Government (1946) and Cabinet of Independent India and select the correct statement.

(a) P.Jawaharlal Nehru received the same departments both times.
(b) Dr. Rajendra Prasad got the same departments both times.
(c) Dr. John Mathai got the same departments both times.
(d) Dr. Jagjivan Rai received different departments both times.

Option Answers:

1) (a), (b), (c) 2) (a), (b) 3) (c), (d) 4) (b), (d)

37 **पुढील विधाने कोणत्या कायद्यासंदर्भात आहेत ?**

(अ) अधिसुचना काढण्याचे अधिकार व्हाईसरॉयला देण्यात आले.
(ब) लॉर्ड कॅनिंन च्या खाते निहाय पध्दतीला मान्यता देण्यात आली.
(क) बंगाल, पंजाब या प्रांतासाठी नवीन कायदे मंडळे निर्माण करण्यात आली.

पर्यायी उत्तरे :

1) 1892 2) 1858 3) 1861 4) 1853

Following Statements are about which law?

(a) The power to issue Ordinance was given to the Viceroy.
(b) The approach adopted by Lord Cannon's is having department method.
(c) New legislatures were created for the province of Bengal, Punjab.

Option Answers:

1) 1892 2) 1858 3) 1861 4) 1853

ISO 9001-2015

38 28 एप्रिल 1947 रोजी खालीलपैकी कोणत्या संस्थानाचे प्रतिनिधी घटना समिती मध्ये सामील झाले होते ?

(अ) बडोदा (ब) बिकानेर
(क) जयपूर (ड) मद्रास
(इ) पतियाला (ई) रेवा
(उ) कोल्हापूर (ऊ) उदयपूर (ए) झांशी

पर्यायी उत्तरे :

1) (अ), (ब), (क), (ई), (ऊ), (ए) 2) (अ), (ब), (क), (इ), (ई), (ऊ)
3) (अ), (ब), (क), (ड), (इ), (ई) 4) (ब), (क), (ड), (इ), (ई), (ऊ), (ए)

On April 28, 1947, representatives of which of the following Provinces joined the Constituent Assembly?

(a) Baroda (b) Bikaner
(c) Jaipur (d) Madras
(e) Patiyala (f) Rewa
(g) Kolhapur (h) Udaipur (i) Jhanshi

Option Answers:

1) (a), (b), (c), (f), (g), (i) 2) (a), (b), (c), (e), (f), (h)
3) (a), (b), (c), (d), (e), (f) 4) (b), (c), (d), (e), (f), (h) , (i)

---

39 **खालीलपैकी अयोग्य विधान कोणते ते ओळखा ?**

(अ) मुलभूत कर्तव्यांना लागू करण्यासाठी एक कायदेशीर प्रक्रिया देण्यात आली आहे.
(ब) कायदेशीर प्रकिया व मुलभूत कर्तव्य परस्पर संबंधित आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त (अ) 2) फक्त (ब) 3) (अ), (ब) 4) एकही अयोग्य नाही.

Identify which of the following statements is incorrect?

(a) A legal process is provided for enforcement of fundamental duties.
(b) Legal process and fundamental duty are interrelated.

Option Answers:

1) Only (a) 2) Only (b) 3) (a), (b) 4) None is incorrect.

---

40 **खालील दिलेल्या विधानांपैकी योग्य विधाने कोणती ते ओळखा.**

(अ) लोकशाही समाजवादी प्रणाली मध्ये मिश्र अर्थव्यवस्था असते.
(ब) लोकशाही समाजवादी प्रणालीमध्ये खाजगी व सार्वजनिक क्षेत्राचे सह अस्तित्व असते.
(क) भारतीय समाजवाद हा मार्क्सवाद व यांचा मिलाफ असून तो गांधीवादी समाजवादाकडे झुकलेला आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1) (अ), (ब) 2) फक्त (क) 3) (अ), (ब), (क) 4) फक्त (अ)

Identify which of the following statements are correct.

(a) A democratic socialist system has a mixed economy.
(b) Private and public sectors co-exist in a democratic socialist system.
(c) Indian Socialism is a combination of Marxism and leaning towards Gandhian Socialism.

Option Answers:

1) (a), (b) 2) (c) only 3) (a), (b), (c) 4) (a) only

ISO 9001-2015

41 **पुढील कार्य कोणत्या समितीशी निगडीत आहेत यावर दिलेल्या विधानांपैकी अयोग्य विधान ओळखा.**

(अ) सार्वजनिक उपक्रमांच्या संदर्भात सार्वजनिक लेखा समिती व अंदाज समिती जी कार्य करते आणि जी लोकसभा सभापतीनी सोपवली आहेत.
(ब) सार्वजनिक उपक्रमाच्या व्यवहारापेक्षा व व्यापारी कार्यापेक्षा भिन्न असलेल्या शासकीय धोरणात्मक बाबी तपासु शकत नाही.

पर्यायी उत्तरे :
1) लोकलेखा समिती 2) अंदाज समिती 3) सार्वजनिक उपक्रम समिती 4) अर्थसंकल्पीय समिती

Identify the incorrect statement among the given statements on which committee the following functions are related to.
(a) the Public Accounts Committee and the Estimates Committee which function and are entrusted by the Speaker of the Lok Sabha in respect of public undertakings.
(b) Cannot examine matters of Government policy which are different from the transaction and commercial activities of a public undertaking.

Option Answers:
1) Public Accounts Committee 2) Estimates Committee
3) Public Enterprises Committee 4) Budget Committe

---

42 **खालीलपैकी कोणती विधाने अचूक आहेत ते ओळखा.**

(अ) महाराष्ट्रातील राजकीय पेच निर्माण झाल्यामुळे 12 नोव्हेंबर 2019 ला कलम 356 नुसार राष्ट्रपती राजवट लागू करण्यात आली होती.
(ब) सार्वधिक वेळेस राष्ट्रपती राजवट मणिपूर (10) या राज्यात लावण्यात आली आहे.
(क) सर्वात प्रथम राष्ट्रपती राजवट 1951 ला उत्तरप्रदेश मध्ये लावण्यात आली होती.

पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ), (क) 2) फक्त (अ), (ब) 3) फक्त (ब), (क) 4) वरील सर्व अचूक

Identify which of the following statements are correct.
(a) President's rule under Article 356 was imposed on 12 November 2019 due to political embarrassment in Maharashtra.
(b) President's rule has been imposed Maximum Times in the state of Manipur (10)
(c) President's rule was first introduced in 1951 in Uttar Pradesh.

Option Answers:
1) (a), (c) only 2) (a), (b) only 3) (b), (c) only 4) All of the above are correct

---

43 **खालील विधानांपैकी योग्य विधाने कोणते ते ओळखा ?**

(अ) घटनेतील मधील कलम 245 ते 255 मध्ये केंद्र व राज्य यामधील कायदेविषयक संबंधाची तरतुद आहे.
(ब) भाग – XI मधील कलम - 256 ते 263 मध्ये केंद्र व राज्ये यामधील प्रशासकीय संबंधाच्या तरतुदी देण्यात आल्या आहेत.

पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ) 2) फक्त (ब) 3) (अ) व (ब) 4) दोन्ही योग्य विधान नाहीत.

Identify which of the following statements are correct?
(a) Articles 245 to 255 of the Constitution provide for the legislative relationship between the Center and the States.
(b) Articles 256 to 263 of Part – XI provide for the administrative relationship between the Center and the States.

Option Answers:
1) Only (a) 2) Only (b) 3) Both (a) and (b) 4) are not correct statements.

---

44 **खालील विधानांपैकी अयोग्य असलेले विधान ओळखा.**

1) जि. प. मध्ये एकूण 9 विषय समित्या व स्थायी समिती असते.
2) शिक्षण, वित्त, बांधकाम, आरोग्य या विषय समित्याचे सभापती एकच असतात.
3) स्थायी समितीचा पदसिध्द सचिव पद जि.प चा CEO कडे असते.

4) स्थायी समिती ग्रामपंचायत सदस्याची चौकशी करु शकते.

Identify the incorrect statement among the following statements.

1) in zila parishad There are total 9 subject committees and standing committee.
2) Education, Finance, Construction, Health have the same chairman.
3) The post of ex officio secretary of the standing committee is held by the CEO of Z.P.
4) The Standing Committee can inquire the Gram Panchayat member.

---

45 **खालील विधानांपैकी योग्य विधाने कोणते ते ओळखा ?**

(अ) सध्याची (2019-2024) ही लोकसभा ही 17 वी लोकसभा आहे.
(ब) 17 व्या लोकसभा सभापती निवडण्यापूर्वी प्रोटेम स्वीकार म्हणून बिजेंदर कुमार (यांची नियुक्ती झाली होती).
(क) लोकसभा सभापतीचा कार्यकाळ हा लोकसभेची मर्जी असेपर्यंत असतो.

पर्यायी उत्तरे :

1) (अ), (ब), (क) 2) (ब), (क) 3) (अ), (क) 4) (अ)

Identify which of the following statements are correct?

(a) The present (2019-2024) Lok Sabha is the 17th Lok Sabha.
(b) Bijender Kumar (who was appointed) as pro tem acceptance before the election of the 17th Lok Sabha Speaker.
(c) The term of office of the Speaker of the Lok Sabha is for as long as the Lok Sabha pleases.

Option Answers:

1) (a), (b), (c) 2) (b), (c) 3) (a), (c) 4) (a)

---

46 **भारतात काम करु शकणाऱ्या वयोगटातील लोकसंख्येचे प्रमाण खालील कारणांमुळे वाढले ?**

(अ) सरासरी आयुर्मान कमी होईल.
(ब) अधिक संख्येचे उद्योगधंदे सुरु होतील.
(क) जन्मदर घटता राहील.
(ड) अधिक संख्येने लोक जास्त काळ जगतील

वरीलपैकी काय खरे आहे?

1) (अ), (ब) व (क) 2) फक्त (क) 3) (अ) व (क) 4) फक्त (ड)

The proportion of working age population in India increased due to which of the following reasons?

(a) Average life expectancy will decrease.
(b) More number of industries will start.
(c) Birth rate will continue to decline.
(d) More number of people will live longer

Which of the above is true?

1) (a), (b) and (c) 2) (c) only 3) (a) and (c) 4) (d) only

---

47 **प्रच्छन्न बरोजगारीचा साधारण अर्थ काय होतो ?**

1) बरीच लोक बरोजगार असतात. 2) पर्यायी रोजगार उपलब्ध नसतात.
3) श्रमिकांची सीमांत उत्पादकता शून्य असते. 4) श्रमिकांची उत्पादकता कमी असते.

What is the general meaning of disguised unemployment?

1) Many people are unemployed. 2) Alternative employment is not available.
3) Marginal productivity of labor is zero. 4) Labor productivity is low.

---

48 **सुरेश तेंडूलकर समितीच्या मते :**

(अ) 2004-05 या वर्षी ग्रामीण भागात रुपये 446.48 दरडोई ही दारिद्र्यरेषा मानावी.
(ब) 2004-05 या वर्षी 41.8% ग्रामीण जनता दारिद्र्यरेषेखाली होती.
(क) उष्मांक ग्रहण ही कसोटी कालबाह्य झाली आहे.

(ड) ग्रामीण भागापेक्षा शहरी भागात दारिद्र्य अधिक आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1) अ फक्त 2) अ आणि ड 3) अ, ब आणि क 4) वरील सर्व

According to the Suresh Tendulkar Committee:

(a) In the year 2004-05, poverty line should be considered as Rs.446.48 per capita in rural areas.
(b) In the year 2004-05, 41.8% of the rural population was below the poverty line.
(c) Calorific absorption is a out of date concept .
(d) Poverty is higher in urban areas than in rural areas.

Option Answers:

1) A only 2) A and D 3) A, B and C 4) All of the above

---

49 **एका विशिष्ट कालावधीसाठी एखाद्या देशाचे राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय ?**

1) उत्पादित सर्व अंतिम व सेवांचे मूल्य
2) सर्व व्यक्तींच्या वैयक्तिक उत्पन्नाची बेरीज
3) नागरिकांनी उत्पादित केलेल्या वस्तू व सेवांचे एकूण मूल्य
4) एकूण उपभोग आणि गुंतवणूक खर्चाची बेरीज.

What is the national income of a country for a particular period?

1) Value of all final and services produced
2) Sum of personal income of all individuals
3) Total value of goods and services produced by citizens
4) Sum of total consumption and investment expenditure.

---

50 **खालीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?**

(अ) उत्पादन पध्दती वस्तू आणि सेवांची निव्वळ मूल्य वृध्दी दर्शविते.
(ब) उत्पन्न पध्दती सेवा क्षेत्राचे स्थूल देशांतर्गत उत्पादन दर्शविते.
(क) राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्यासाठी उत्पादन पध्दती आणि उत्पन्न पध्दतीचा एकत्रित वापर केला जातो.

पर्यायी उत्तरे :

1) (अ) व (क) 2) फक्त (क) 3) (अ) व (ब) 4) वरील सर्व

Which of the following statements are true?

(a) The production system shows the net value addition of goods and services.
(b) The income approach shows the gross domestic product of the service sector.
(c) Production method and income method are used together to calculate national income.

Option Answers:

1) (a) and (c) 2) (c) only 3) (a) and (b) 4) All of the above

---

51 **पुढील दोन विधानांपैकी कोणते योग्य आहे ?**

(अ) भारतात 1951 च्या जणगणनेनुसार शहरी : ग्रामीण गुणोत्तर 1 : 5.3 होते.
(ब) भारतात 2011 च्या जनगणनेनुसार शहरी : ग्रामीण गुणोत्तर 1 : 2.2 आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त (अ) 2) फक्त (ब) 3) दोन्ही बरोबर 4) दोन्ही चूक

Which of the following two statements is correct?

(a) The urban : rural ratio in India as per 1951 census was 1 : 5.3.
(b) Urban : Rural ratio in India as per 2011 census is 1 : 2.2.

Option Answers:

1) (a) only 2) (b) only 3) Both correct 4) Both wrong

ISO 9001-2015

52 **पुढील विधानांचा विचार करा :**

(अ) स्वातंत्र्यानंतरचा भारताचा पहिला अर्थसंकल्प 28 फेब्रु. 1848 रोजी आर.के.षण्मुख चेट्टी यांनी मांडला.
(ब) भारतात सर्वात जास्त अर्थसंकल्प मांडण्याचा मान अर्थमंत्री मोरारजी देसाई यांना मिळाला.
(क) प्रणव मुखर्जी यांनी त्यांचा पाचवा अर्थसुंकल्प 16 मार्च 2012 रोजी मांडला.

पर्यायी उत्तरे :

1) (अ) बरोबर, (ब) व क चूक 2) वरील सर्व बरोबर 3) (ब) व (क) बरोबर 4) (अ) आणि (ब) बरोबर

Consider the following statements:

(a) India's first post-independence budget on 28 February. Proposed by RK Shanmukh Chetty in 1848.
(b) Finance Minister Morarji Desai has the honor of presenting Many times budget in India.
(c) Pranab Mukherjee presented his fifth budget on 16 March 2012.

Option Answers:

1) (a) is correct, (b) and c are false 2) all of the above are correct
3) (b) and (c) are correct 4) (a) and (b) are correct

---

53 **वित्तीय तुट/राजकोषीय तुट म्हणजे :**

(अ) वित्तीय तुट = अंदाजपत्रकीय + कर्ज व अन्य देयता
(ब) वित्तीय तुट = एकूण प्राप्ती – एकूण खर्च
(क) वित्तीय तुट = महसुली उत्पन्न – महसुली खर्च
(ड) वित्तीय तुट = भांडवली उत्पन्न – भांडवली देयता

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त (अ) योग्य 2) (ब) व (क) योग्य 3) (क) व (ड) योग्य 4) फक्त (ड) योग्य

Fiscal Deficit/Fiscal Deficit is:

(a) Fiscal deficit = Budget + Debt and other liabilities
(b) Fiscal Deficit = Total Receipts – Total Expenditures
(c) Fiscal Deficit = Revenue Receipts – Revenue Expenditure
(d) Fiscal deficit = capital income – capital liability

Option Answers:

1) Only (a) is correct 2) (b) and (c) are correct 3) (c) and (d) are correct 4) Only (d) is correct

---

54 **खालीलपैकी कोणत्या पध्दती सार्वजनिक वित्तावरील संसदीय नियंत्रण दर्शवितात ?**

(अ) वार्षिक वित्तीय विवरण संसदेत मांडणे.
(ब) पूरक अनुदान व लेखानुदानाची तरतूद.
(क) विनियोजन विधेयक संमत झाल्याशिवाय संचित निधीतून एकही पैसा काढता न येणे.
(ड) शासनाच्या कार्यक्रमांचे बृहतलक्ष्यी धोरणांना व खर्चाला अनुसुरुन वार्षिक किंवा सहामाही आढावा घेणे.
(इ) वित्तविधेयक संसदेत मांडणे.

पर्यायी उत्तरे :

1) (ब), (क) व (ड) 2) (अ), (ब) व (ड) 3) (अ), (ब), (क), (इ) 4) वरील सर्व

Which of the following approach represents parliamentary control over public finance?

(a) Putting the Annual Financial Statement in Parliament.
(b) Provision of Supplementary Grants and Vote on Accounts.
(c) Not withdrawing any money from the consolidated fund unless the Appropriation Bill is passed.
(d) Annual or half-yearly review of the Government's programs in line with overall policies and expenditure.
(e) To introduce the Money Bill in Parliament.

Option Answers:

1) (b), (c) and (d) 2) (a), (b) and (d) 3) (a), (b), (c), (e) 4) All of the above

ISO 9001-2015

55 **खालील विधाने विचारात घ्या ?**

(अ) भारतात मालमत्ताकर प्रथम 1953 मध्ये आकारला गेला.
(ब) संपत्तीवर वार्षिक कर प्रथम मे 1957 मध्ये आकारला गेला.
(क) संपत्तीकर हा महसुलाचा मोठा स्रोत आहे.
(ड) देणगीकर प्रथम 1958 मध्ये आकारला गेला.
वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने असत्य आहे/त?
1) (अ) व (ड) 2) (ब) व (क) 3) फक्त (क) 4) फक्त (ड)

Consider the following statements?
(a) Property tax was first levied in India in 1953.
(b) Annual tax on wealth was first levied in May 1957.
(c) Wealth tax is a major source of revenue.
(d) Donation tax was first levied in 1958.
Which of the above statement/s is/are false?
1) (a) and (d) 2) (b) and (c) 3) (c) only 4) (d) only

56 **भारताच्या परकीय व्यापाराच्या दिशेच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान सुसंगत आहे ?**

1) OECD देशांचे भारतीय निर्यातीतील महत्व वाढले आहे.
2) भारताचा OPEC गटाशी व्यापार मोठ्या प्रमाणात सुधारला आहे.
3) भारताच्या निर्यातीत इंग्लंडचे स्थान प्रथम आहे.
4) SAARC प्रदेशातून आयात मोठ्या प्रमाणात वाढली आहे.

Which of the following statements is true regarding the direction of India's foreign trade?
1) Importance of OECD countries in Indian exports has increased.
2) India's trade with OPEC has improved significantly.
3) England ranks first in India's exports.
4) Imports from the SAARC region have increased substantially.

57 **खालीलपैकी शासनाचे कोणते धोरण चालू खात्यावरील तुट कमी कमी करण्यास मदत करेल?**

(अ) देशी चलनाचे अवमूल्यन
(ब) निर्यात सबसिडीत कपात.
(क) देशातील परकीय प्रत्यक्ष तसेच अप्रत्यक्ष गुंतवणुकीस चालना देणे.
पर्यायी उत्तरे :
1) (अ) व (ब) 2) (ब) व (क) 3) फक्त (क) 4) (अ) व (क)

Which of the following government policies will help to reduce the current account deficit?
(a) Devaluation of currency
(b) Reduction in export subsidy.
(c) Promotion of foreign direct as well as indirect investment in the country.

ISO 9001-2015

58 **व्यवहारतोल संबंधी खालील बाबी विचारात घ्या:**

(अ) अचल-संकोच धोरणाचा अवलंब (ब) खर्च कमी करणे
(क) आयात वृध्दी (ड) परकीय मदत
वरीलपैकी कोणते उपाय व्यवहारतोलातील असमतोल दूर करण्यासाठी उपयुक्त आहेत?
1) (अ), (ब) व (क) 2) (ब), (क) व (ड) 3) (अ), (ब) व (ड) 4) फक्त (ब)

Consider the following points regarding trade balance:

(a) Adoption of fixed-hesitation strategy (b) Cost cutting

(c) Increase in imports (d) Foreign aid

Which of the above measures are useful in correcting imbalances in the trade balance?

1) (a), (b) and (c) 2) (b), (c) and (d) 3) (a), (b) and (d) 4) (b) only

---

59 **जागतिक व्यापार संघटनेच्या शेतीविषयक करारात कोणत्या तरतूदी आहेत?**

(अ) बाजार प्रवेश उपलब्ध करुन देणे

(ब) देशांतर्गत मदतीचे नियमन

(क) निर्यात अनुदान नियमन

(ड) न्याय्य पध्दती राबविणे

पर्यायी उत्तरे :

1) (अ), (क) 2) (अ), (क), (ड) 3) (ब), (क), (ड) 4) (अ), (ब), (क)

What are the provisions of the WTO Agreement on Agriculture?

(a) Providing market access

(b) Regulation of Domestic Assistance

(c) Regulation of Export Subsidy

(d) Implementation of fair procedures

Option Answers:

1) (a), (c) 2) (a), (c), (d) 3) (b), (c), (d) 4) (a), (b), (c)

---

60 **खालीलपैकी कोणते सार्कचे उद्दिष्ट नाही ?**

1) दक्षिण पूर्व आशियातील लोकांच्या कल्याणाला प्रोत्साहन देणे आणि त्यांच्या राहणीमानाच्या गुणवत्तेत वाढ करणे.

2) प्रदेशातील आर्थिक व सामाजिक वृध्दी आणि सांस्कतिक विकासाला गती देणे.

3) दक्षिण आशियातील देशांच्या एकत्रित स्वावलंबनात्मक प्रोत्साहन देणे व आणखी मजबूत बनविणे.

4) एकमेकांना परस्पर विश्वास, समज आणि अधिमुल्यनात भर घालणे.

Which of the following is not an objective of SAARC?

1) To promote the welfare of the people of South East Asia and enhance their quality of life.

2) To accelerate the economic and social growth and cultural development of the region.

3) To promote and strengthen the collective self-reliance of the countries of South Asia.

4) To foster mutual trust, understanding and appreciation of each other.

ISO 9001-2015

---

61 **लॉर्ड कॉर्नवॉलिसबद्दल योग्य विधाने निवडा.**

(अ) त्याने भारतात सनदी सेवाचा विकास घडवून आणला

(ब) जिल्ह्यांची देखभाल करण्यासाठी 'दरोगा' पदी भारतीय अधिकारी नेमले.

(क) जमिनदरांचे पोलीस अधिकार या दरोग्या पदास देण्यात आले.

पर्यायी उत्तरे :

1) सर्व योग्य 2) फक्त (अ) व (ब) योग्य 3) फक्त (ब) (क) 4) कोणतेही नाही

Choose the correct statements about Lord Cornwallis.

(a) He led to the development of civil services in India

(b) Indian officers appointed as 'Daroga' to maintain the districts.

(c) Police powers of zamindars were given to the post of davoga.

Option Answers:

1) All are correct 2) Only (a) and (b) are correct 3) Only (b) (c) 4) None

---

62 'वॉरेन हेस्टिंग्ज'ने आर्थिक सुधारणा करण्यासाठी कोण-कोणत्या उपाय योजना केल्या होत्या?

(अ) कलकत्ता, ढाका, हुगळी, मुर्शिदाबाद आणि पटना या महत्वाच्या ठिकाणी जकात नाके निर्माण केले.

(ब) व्यापारावर कर $5\frac{1}{2}\%$ ठेवला होता

(क) व्यापारात सवलती देणारी परवाना पत्रक रद्द करण्यात आली.

(ड) इजिप्त, भुतान आणि तिबेट या देशांशी व्यापार वाढविण्यासाठी तिथे व्यापारी शिष्टमंडळे पाठविली.

वरील पर्यायामधून अयोग्य पर्याय ओळखा.

1) फक्त (अ) अयोग्य 2) फक्त (ब) अयोग्य 3) फक्त (क) अयोग्य 4) फक्त (ड) अयोग्य

What measures were planned by 'Warren Hastings' to improve the economy?

(a) Zakat Points were established at important places like Calcutta, Dhaka, Hooghly, Murshidabad and Patna.

(b) Tax on trade was kept at $5\frac{1}{2}\%$

(c) License granting trade concessions was cancelled.

(d) Trade delegations were sent there to increase trade with Egypt, Bhutan and Tibet

Identify the incorrect option from the above options.

1) Only (a) Incorrect 2) Only (b) Incorrect 3) Only (c) Incorrect 4) Only (d) Incorrect

63 पुढील विधानाचा विचार करुन सत्य नसलेला पर्याय निवडा.

(अ) प्राचीन भारताच्या इतिहासाच्या माहितीबाबत मुद्रा हाही एक महत्वाचा स्रोत आहे.

(ब) उत्खननात प्राचीन भारतातील जवळपास सर्वच कालखंडाशी संबंधीत मुद्रा सापडलेल्या आहेत.

(क) प्राचीन काळातील मुद्रा सोने, चांदी, तांबे, कांस्य, मिश्र धातू आणि दगडांपासून तयार झालेल्या नाहीत.

(ड) राजांकडून निर्माण केलेल्या मुद्रांवर राजांची नावे, त्यांची चित्राकृती, तिथी, पशु-पक्षी, देवता आणि काही काहींवर राजांच्या उपाध्या कोरलेल्या आहेत.

पर्याय उत्तरे :

1) (अ) व (ब) 2) फक्त (ब) 3) फक्त (क) 4) (क) व (ड)

Consider the following statement and choose the option which is not true.

(a) Coins are also an important source of information about the history of ancient India.

(b) Excavations have found coins belonging to almost all periods of ancient India.

(c) Ancient coins were not made of gold, silver, copper, bronze, alloys and stones.

(d) The names of the kings, their portraits, dates, animals and birds, deities and some titles of the kings are engraved on the Coins created by the kings.

Option Answers:

1) (a) and (b) 2) (b) only 3) (c) only 4) (c) and (d)

64 मध्यपाषाण युगाची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत ?

(अ) मध्यपाषाण युगाचा कालखंड इ.स.पू. 10,000 ते 8,000 या काळातला ओळखला जातो.

(ब) हा कालखंड पुरापाषाण आणि नवपाषाण काळातील दोन्हींच्या संमिश्र वैशिष्ट्यांचे प्रदर्शन करतो.

(क) व्यापक उत्खननानंतर गुजरात राज्यात या काळात काही अस्थि आढळून आल्या आहेत.

(ड) या काळात लोकांनी अत्यंविधी साठी दहन संस्कार पध्दत सुरु केली होती.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त (अ) व (क) 2) फक्त (ब) व (क) 3) (अ), (ब), (क) 4) वरील सर्व

What are the characteristics of Mesolithic Age?

(a) Mesolithic period B.C. 10,000 to 8,000 is known.

(b) This period exhibits composite characteristics of both Palaeolithic and Neolithic.

(c) A few bones have been found during this period in the state of Gujarat after extensive excavations.

(d) During this period people started cremation system for rituals.

Option Answers:
1) (a) and (c) only 2) (b) and (c) only 3) (a), (b), (c) 4) All of the above

65 **लोथल शहराबाबत योग्य विधानाचा विचार करा.**

(अ) लोथल हे सिंधु संस्कृतीतील प्रमुख व्यापारी शहर होते.
(ब) 1954 ते 1962 पर्यंत या स्थळाचे उत्खनन कार्य एस.आर.राव यांच्या नेतृत्वान करण्यात आले.
(क) लोथलच्या नगरनिर्मितीची योजना हडप्पा आणि मोहेजोदडोच्या निर्मिती पेक्षा वेगळी आहे.
(ड) लोथलमध्ये 219 मीटर लांब, 37 मीटर रुंद आणि 5 मीटर उंचीची एक गोदी मिळाली आहे.
पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ) सत्य 2) फक्त (ब) सत्य 3) (क) व (ड) सत्य 4) वरील सर्व सत्य .

Consider the correct statement about the city of Lothal.
(a) Lothal was a major trading city of the Indus Valley Civilization.
(b) From 1954 to 1962 the site was excavated under the leadership of SR Rao.
(c) The plan of town building of Lothal is different from that of Harappa and Mohejodado.
(d) A dock 219 m long, 37 m wide and 5 m high has been found at Lothal.
Option Answers:
1) Only (a) True 2) Only (b) True 3) (c) & (d) True 4) All of the above True .

66 **उपनिषिदा बाबत योग्य विधानांचा विचार करा**

(अ) वैदिक साहीत्याच्या शेवटच्या साखळीच्या रुपात उपनिषदांची रचना करण्यात आली. त्यामुळे त्यांना वेदांत असे म्हणतात.
(ब) उपनिषदांची संख्या 108 सांगितली जाते.
(क) उपनिषद चा अर्थ शिक्षणप्राप्तीसाठी गुरुच्या जवळ बसणे असा होते.
(ड) शंकराचार्य त्याला अज्ञानाचा नाश करुन मोक्ष प्राप्ती करवणारे ज्ञान मानत नाहीत.
पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ) 2) फक्त (ब) व (क) 3) (अ), (ब), (क) 4) वरील सर्व.

Consider the correct statements regarding the Upanishads
(a) The Upanishads were composed as the last chain of Vedic literature. Hence they are called Vedanta.
(b) Upanishads are said to be 108 in number.
(c) The meaning of Upanishads is to sit near a Guru for learning.
(d) Shankaracharya does not consider it as knowledge which destroys ignorance and attains salvation.
Option Answers:
1) (a) only 2) (b) and (c) only 3) (a), (b), (c) 4) All of the above.

ISO 9001-2015

67 **पुढीलपैकी कोणते विधान अचुक नाही.**

(अ) रामायण हे संस्कृत साहीत्यातील महर्षी वाल्मीकी यांनी रचलेले आदयकाव्य मानले जाते.
(ब) महाभारत हे महर्षी वेदव्यास रचित संस्कृत साहीत्यातील दुसरे सर्वश्रेष्ठ महाकाव्य आहे.
(क) महाभारतामध्ये प्रथमच भारत किंवा भारतवर्ष शब्दाचा उल्लेख करण्यात आलेला नाही.
(ड) महाकाव्यात ‘अमात्य’, मंत्रिन आणि सचिव उल्लेख नाही.
पर्यायी उत्तरे :
1) (अ) व (क) 2) (क) व (ड) 3) फक्त (क) 4) फक्त (ड)

Which of the following statements is not correct?
(a) Ramayana is considered to be the first poem of Sanskrit literature composed by Maharishi Valmiki.
(b) Mahabharata is the second best epic in Sanskrit literature composed by Maharishi Vedavyas.
(c) The word Bharat or Bharatvarsha is not mentioned for the first time in the Mahabharata.
(d) There is no mention of 'Amatya', Minister and Secretary in the epic.
Option Answers:
1) (a) and (c) 2) (c) and (d) 3) (c) only 4) (d) only

68 **असहकार चळवळीदरम्यान झालेल्या घटनासंदर्भात खालील विधाने लक्षात घ्या.**

(अ) चळवळी दरम्यान प्रिन्स ऑफ वेल्स हे भारत भेटीसाठी आले होते, त्यांचे भव्य स्वागत करण्यात आले.
(ब) आसाममध्ये चहाच्या मळ्यातील कामगारांनी संप केला.
(क) आंध्रप्रदेशामध्ये जंगलविषयक कायदे भंग करण्यात आले.
(ड) राजस्थानामध्ये रेल्वे कर्मचाऱ्यांनी संप पुकारला.

दोन्ही विधाने बरोबर असलेले पर्याय कोणते ते निवडा.

1) फक्त (अ), (ब) 2) फक्त (अ), (ड) 3) फक्त (ब), (क) 4) फक्त (क), (ड)

Note the following statements regarding the events that took place during the Non-Cooperation Movement.

(a) During the movement the Prince of Wales visited India and was given a grand welcome.
(b) Tea plantation workers went on strike in Assam.
(c) Forest laws were violated in Andhra Pradesh.
(d) Railway employees went on strike in Rajasthan.

Choose the option which both the statements are correct.

1) (a), (b) only 2) (a), (d) only 3) (b), (c) only 4) (c), (d) only

69 **खालील विधाने लक्षात घ्या.**

(अ) नेहरु समितीमध्ये काँग्रेसचे एकमेव प्रतिनिधी सुभाषचंद्र बोस होते.
(ब) नेहरु समितीमध्ये मुस्लीम लीगचा एकही प्रतिनिधी नव्हता.
(क) या समितीमध्ये आर. जयकर यांनी लिबरल प्रतिनिधित्व केले होते.

वरील विधानांपैकी कोणते विधान/विधाने योग्य आहे ते ओळखा.

1) फक्त (अ), (ब) 2) फक्त (क) 3) फक्त (ब), (क) 4) वरील सर्व बरोबर

Note the following statements.

(a) Subhash Chandra Bose was the sole Congress representative in the Nehru Committee.
(b) There was no Muslim League representative in the Nehru Committee.
(c) In this committee R. Jaykar represented the Liberals.

Identify which of the above statement(s) is/are correct.

1) (a), (b) only 2) (c) only 3) (b), (c) only 4) All of the above are correct.

70 विधान (अ) : रामोश्यांनी मराठ्यांच्या निर्णायक पराभवानंतर ब्रिटीश राजवटीत दरोडे घालण्यास सुरुवात केली.

विधान (ब) : किल्ल्यांच्या बंदोबस्ताचे पारंपारिक काम रामोश्यांकडून काढून घेण्यात आल्यामुळे ते दरोड्याकडे वळले.

पर्यायी उत्तरे :

1) (अ) आणि (ब) बरोबर ; (ब) हे (अ) चे योग्य कारण नाही. 2) (अ) आणि (ब) बरोबर ; (ब) हे अ चे योग्य कारण नाही.
3) (अ) बरोबर (ब) चूक 4) (अ) चूक (ब) बरोबर

Statement (a) : After the decisive defeat of the Marathas by the Ramoshyas Robbery started during the British rule.

Statement (b) : Traditional work of fortification of forts Being taken away from the Ramoshyas, they turned to robbery.

Option Answers:

1) (a) and (b) are correct; (b) is not a valid reason for (a).
2) (a) and (b) are correct; (b) It is a valid reason for A.
3) (a) True (b) False
4) (a) False (b) True

71 **गांधीजींनी दक्षिण आफ्रिकेत कोणत्या बाबींसाठी लढे दिले आणि त्यात यश प्राप्त झाले. हे खालील पर्यायांच्या आधारे ओळखा.**

(अ) नोंदणी प्रमाणपत्रे (ब) भारतीय पध्दतीनुसार झालेले विवाहासंबंधी
(क) पोल टॅक्स (ड) खाण कामगारांच्या पगारासंबंधी
वरील विधानांपैकी कोणते विधान/ ने बरोबर आहे ते सांगा.
1) फक्त (अ), (ब), (क) बरोबर 2) फक्त (ब), (क) बरोबर 3) फक्त (क), (ड) बरोबर 4) वरील सर्व बरोबर

For which issues Gandhiji fought in South Africa and achieved success. Identify it based on the following options.
(a) Registration certificates (b) Regarding marriages performed according to Indian custom
(c) Poll tax (d) Regarding salaries of miners
State which of the above statement/s is correct.
1) Only (a), (b), (c) are correct 2) Only (b), (c) are correct
3) Only (c), (d) are correct 4) All of the above are correct

72 **ब्रिटीश कालखंडात गव्हर्नर जनरलच्या कौन्सिलची फेररचना करुन सर्वसाधारण सदस्यसंख्या 4 ऐवजी 5 अशी कोणत्या कायद्याने केली?**

1) इंडियन कौन्सिल ॲक्ट 1861 2) चार्टर ॲक्ट 1853
3) इंडियन कौन्सिल ॲक्ट 1892 4) मोर्ले-मिंटो कायदा 1909

Which Act reformed the Governor General's Council during the British period and made the general membership 5 instead of 4?
1) Indian Council Act 1861 2) Charter Act 1853
3) Indian Council Act 1892 4) Morley-Minto Act 1909

73 **पुढील विधानांचा विचार करुन योग्य तो पर्याय लिहा.**

(अ) 1858 च्या भारत सरकारच्या कायद्यानुसार प्रशासनाची संपूर्ण यंत्रणा नोकरशाहीची होती.
(ब) या कायद्यानुसार देशाचे प्रशासन केंद्रीकृत करण्यात आले.
(क) या कायद्यानुसार कौन्सिल ऑफ इंडिया मधील 15 सदस्य अशासकीय असतील.

पर्यायी उत्तरे :
1) विधान (अ), (ब) बरोबर 2) विधान (अ), (क) बरोबर 3) विधान (अ), (ब), (क) बरोबर 4) फक्त विधान (ब) बरोबर

Consider the following statements and choose the correct option.
(a) The entire system of administration under the Government of India Act of 1858 was bureaucratic.
(b) The administration of the country was centralized under this Act.
(c) 15 members of the Council of India shall be non-governmental under this Act.
Option Answers:
1) Statements (a), (b) are correct 2) Statements (a), (c) are correct
3) Statements (a), (b), (c) are correct 4) Only statement (b) is correct

74 **मोहम्मद गझनीबाबत पुढील विधानाचा विचार करुन सत्य ओळखा.**

(अ) मोहम्मद गझनीने इ.स. 1000 ते 1027 या काळात भारतावर 17 वेळा आक्रमण केले.
(ब) मोहम्मद गझनीने बगदादच्या खलिफा कडून 'अमीन-उल-मिल्लत' (इस्लामचा रक्ष(क) आणि यामिन-उल-दोलाह (खलिफाचा विश्वासू) अशा उपाध्या प्राप्त केल्या.
(क) इ.स. 1022 मध्ये मोहम्मद ने ग्वाल्हेर जिंकले आणि कलिंजरचा विद्याधर यांच्याशी युध्दबंदी करार केला.
पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ) 2) फक्त (अ) व (ब) 3) फक्त (ब) व (क) 4) वरील सर्व.

Identify the truth by considering the following statement about Mohammad Ghazni.

(a) Mohammad Ghazni invaded India 17 times between 1000 AD to 1027 AD.

(b) Muhammad Ghazni received the titles of 'Amin-ul-Millat' (Defender of Islam) and Yamin-ul-Dolah (Confidence of the Caliph) from the Caliph of Baghdad.

(c) In 1022 Muhammad conquered Gwalior and signed a truce with Vidyadhar of Kalingar.

Option Answers:

1) (a) only
2) (a) and (b) only
3) (b) and (c) only
4) All of the above.

---

75 **खालील वर्णनावरुन व्यक्ती ओळखा.**

(अ) शिखांचे ते अंतिम गुरु होते.
(ब) खालासा पंथाची त्यांनी स्थापना केली.
(क) औरंगजेबाशी त्यांनी जीवनभर संघर्ष केला.
(ड) त्यांच्या दोन पुत्रांना औरंगजेबने भितीमध्ये गाडले.

पर्यायी उत्तरे :

1) गुरु तेगबहाइर
2) गुरु गोविंद सिंग
3) गुरु हरकिशन
4) गुरु अर्जून

Identify the person from the following description.

(a) He was the last Guru of the Sikhs.
(b) He founded the Khalsa sect.
(c) He fought with Aurangzeb throughout his life.
(d) His two Wall were buried in Bhiti by Aurangzeb.

Option Answers:

1) Guru Tegbhair
2) Guru Gobind Singh
3) Guru Harkishan
4) Guru Arjun

---

76 **'खेलो इंडिया विद्यापीठ स्पर्धा - 2023' मधील योग्य विधान / ने ओळखा?**

अ) या स्पर्धचा शुभंकर - जितू (बारासिंग हरिण) उत्तर प्रदेशाचा राज्य प्राणी असा आहे.

ब) या स्पर्धचे आयोजक हे केंद्रीय युवा व्यवहार अणि क्रिडा मंत्रालय तसेच उत्तर प्रदेश सरकार हे होते.

क) या स्पर्धचे गित खेलो इंडिया - हर दिल मे देश हे होते.

ड) या स्पर्धच्या मशालीचे नाव नारीशक्ती आणि सशक्त भारत असे होते.

पर्यायी उत्तरे

1) फक्त (अ) आणि (क) विधाने योग्य आहेत.
2) फक्त (ब) आणि (क) विधाने योग्य आहेत.
3) फक्त (ब) (क) आणि (ड) विधाने योग्य आहेत.
4) फक्त (अ) (ब) आणि (क) विधाने योग्य आहेत.

Identify the correct statement in 'Khelo India University Competition - 2023' with /?

a) The mascot of this competition - Jitu (Barasingh Deer) is the state animal of Uttar Pradesh.

b) The organizers of this competition were the Union Ministry of Youth Affairs and Sports and Government of Uttar Pradesh.

c) The song of this competition was Khelo India - Har Dil Mein Desh.

d) The torch of this competition was named Nari Shakti and Sakhat Bharat.

Alternative answers

1) Only statements (a) and (c) are correct.
2) Only statements (b) and (c) are correct.
3) Only statements (b), (c) and (d) are correct.
4) Only statements (a), (b) and (c) are correct.

---

77 **'पीएम - कुसुम योजना' या बाबत योग्य विधान / ने ओळखा?**

अ) अल्पभुधारक शेतकऱ्यांना फळ पिक घेण्यासाठी केंद्रशासनाने ही योजना सूरू केली आहे.

ब) या योजनेचे विस्तारीत रूप प्रतप्रधान किसान उर्जा सूरक्षा व उत्थान योजना असे आहे.

क) या योजनेसाठी मे 2023 पासून माह उर्जा मार्फत कुसूम हे संकेतस्थ्ळ सूरू केले आहे.

पर्यायी उत्तरे

1) फक्त (अ) विधान योग्य आहे.
2) फक्त (ब) विधान योग्य आहे.

3) फक्त (ब) आणि (क) विधाने योग्य आहेत.
4) फक्त (अ) आणि (क) विधाने योग्य आहेत.

Identify the correct statement regarding 'PM - Kusum Yojana'?
A) Central government has started this scheme for small land farmers to grow fruit crops.
b) The extended form of this scheme is Pratpradhan Kisan Urja Suraksha va Utthan Yojana.
c) Website Kusum through Mah Urja has been launched for this scheme from May 2023.

Alternative answers

1) Only statement (a) is correct.
2) Only statement (b) is correct.
3) Only statements (b) and (c) are correct.
4) Only statements (a) and (c) are correct.

---

78 **केंद्रशासनाच्या 'स्वच्छ जल से सुरक्षा अभियान' या बाबत योग्य विधान / ने ओळखा?**

अ) केंद्रीय जल शक्ती मंत्रालयाने या योजनेचा अहवाल 1 जून 2023 रोजी केंद्रसरकारला सादर केला होता.
ब) हे अभियान 2 ऑक्टोबर 2022 ते 21 मार्च 2023 या कालावधीत आयोजीत केले होते.
क) या अभियानाच्या माध्यमातून 89.69 टक्के गावामध्ये रासायनीक दुशीत पाण्याची गुणवत्ताचाचणी नोंदवीण्यात आली
ड) या अभियानाच्या माध्यमातून 21.80 लाख महिलांना फील्ड टेस्टींग किट्स वापरून पाण्याची गुणवत्ता तपासण्यासाठी प्रशिक्षण देण्यात आले आहे.

पर्यायी उत्तरे

1) फक्त (अ) आणि (ब) विधाने योग्य आहेत.
2) वरील सर्व विधाने योग्य आहेत.
3) फक्त (क) आणि (ड) विधाने योग्य आहेत.
4) फक्त (अ) (क) आणि (ड) विधाने योग्य आहेत.

8 Identify the correct statement regarding 'Swachh Jal Se Suraksha Abhiyan' of the Union Government?
a) Union Ministry of Hydro Power submitted the report of this scheme to the Central Government on 1st June 2023.
b) The campaign was conducted from 2 October 2022 to 21 March 2023.
c) Through this campaign, 89.69 percent of the villages have been registered for water quality testing.
d) Through this campaign, 21.80 lakh women have been trained to test water quality using field testing kits.

Alternative answers

1) Only statements (a) and (b) are correct.
2) All the above statements are correct.
3) Only statements (c) and (d) are correct.
4) Only statements (a), (c) and (d) are correct.

---

79 **'PARAKH' चे विस्तारीत रूप काय आहे?**

1) Proprley Assessment Research and Analysis of Knowledge for Holistic Development.
2) Position Assessment Research and Analysis of Knowledge for Holistic Development.
3) petroleum Assessment Research and Analysis of Knowledge for Holistic Development.
4) Performance Assessment, Review, and Analysis of Knowledge for Holistic Development.

What is the expanded form of 'PARAKH'?
1) Proprietary Assessment Research and Analysis of Knowledge for Holistic Development.
2) Position Assessment Research and Analysis of Knowledge for Holistic Development.
3) Petroleum Assessment Research and Analysis of Knowledge for Holistic Development.
4) Performance Assessment, Review, and Analysis of Knowledge for Holistic Development

---

80 **15 सप्टेंबर 2023 रोजी नोबेल पुरस्काराच्या रकमेत किती लाख स्वीडीश क्रोनर वाढ करण्याचा महत्वपूर्ण निर्णय घेतला आहे?**

1) 90 हजार डॉलर 2) 85 हजारा डॉलर
3) 72.5 हजार डॉलर 4) 1.1 कोटी

On 15 September 2023, the important decision to increase the amount of the Nobel Prize by how many million Swedish kroner has been taken?

1) 90 thousand dollars 2) 85 thousand dollars
3) 72.5 thousand dollars 4) 1.1 crore

81 **जागतिक बौध्दिक संपदा निर्देशांक 2024 याबाबत योग्य विधान / ने ओळखा?**

अ) नुकतेच यूएस चेंबर ऑफ कॉमर्सने त्यांच्या आंतरराष्ट्रीय आयपी (बौद्धिक संपदा) निर्देशांकाची 12 वी आवृत्ती प्रसिद्ध केली.

ब) या निर्देशांकामध्ये एकूण 38.64 टक्के गुणांसह भारत निर्देशांकात 55 देशांपैकी 48 व्या स्थानावर आहे.

क) युनायटेड किंग्डम आणि फ्रान्सनंतर रशिया या यादीत अव्वल स्थानावर आहे.

ड) "इंडेक्स मजबूत आणि अंमलबजावणी करण्यायोग्य IP मानकांचा अवलंब केल्यावर अर्थव्यवस्थांना मिळू शकणारे फायदे दर्शवितात.

पर्यायी उत्तरे

1) फक्त (अ) आणि (ड) विधाने योग्य आहेत. 2) फक्त (अ) (क) आणि (ड) विधाने योग्य आहेत.
3) फक्त (अ) (ब) आणि (क) विधाने योग्य आहेत. 4) फक्त (ब) आणि (क) विधाने योग्य आहेत.

Identify the correct statement regarding Global Intellectual Property Index 2024 / ?

A) Recently the US Chamber of Commerce released the 12th edition of their International IP (Intellectual Property) Index.

b) India ranks 48th out of 55 countries in the index with an overall score of 38.64 percent.

C) Russia tops the list after the United Kingdom and France.

d) "Indexes show the benefits that economies can get from adopting strong and enforceable IP standards.

Alternative answers

1) Only statements (a) and (d) are correct. 2) Only statements (a), (c) and (d) are correct.
3) Only statements (a), (b) and (c) are correct. 4) Only statements (b) and (c) are correct.

82 **'जगातील पहिले वैदिक घड्याळ' याबाबत योग्य विधान / ने ओळखा?**

अ) भारताचे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी 1 मार्च 2023 रोजी अक्षरशः वैदिक घड्याळाचे उद्घाटन करणार आहेत.

ब) हे घड्याळ मध्येप्रदेश राज्यातील उज्जैन शहरातील जंतरमंतर परिसरात सरकारी जिवाजी वेधशाळेजवळ बांधलेल्या 70 फूट उंच टॉवरवर बसवले आहे.

क) हे घड्याळ वैदिक हिंदू पंचांग, ग्रहांची स्थिती, मुहूर्त, ज्योतिषीय गणना आणि भविष्यवाण्यांबद्दल माहिती प्रदर्शित करेल.

ड) हे भारतीय मानक वेळ (IST) आणि ग्रीनविच मीन टाइम (GMT) देखील दर्शवेल. "वेळ मोजण्यासाठी हे घड्याळ सलग दोन सूर्योदयांमधील कालावधी मोजेल."

पर्यायी उत्तरे

1) फक्त (अ) आणि (ब) विधाने योग्य आहेत. 2) फक्त (क) आणि (ड) विधाने योग्य आहेत.
3) फक्त (अ) (क) आणि (ड) विधाने योग्य आहेत. 4) फक्त (ब) (क) आणि (ड) विधाने योग्य आहेत.

Identify the correct statement about 'world's first Vedic clock' with /?

A) India's Prime Minister Narendra Modi will literally inaugurate the Vedic Clock on March 1, 2023.

b) The clock is mounted on a 70 feet tall tower built near the Government Jiwaji Observatory in Jantarmantar area of Ujjain city in Madhya Pradesh state.

c) This watch will display information about Vedic Hindu Panchang, planetary positions, muhurtas, astrological calculations and predictions.

d) It will also show Indian Standard Time (IST) and Greenwich Mean Time (GMT). "This clock will measure the time between two consecutive sunrises."

Alternative answers

1) Only statements (a) and (b) are correct. 2) Only statements (c) and (d) are correct.
3) Only statements (a), (c) and (d) are correct. 4) Only statements (b), (c) and (d) are correct.

83 **भारतातील कोणत्या राज्यसरकारने मंदिरावर कर लादण्याचा निर्णय नुकताच घेतला आहे?**

1) राज्यस्थान 2) कर्नाटक 3) महाराष्ट्र 4) हिमाचल प्रदेश

Which state government in India has recently decided to impose temple tax?

1) Rajyasthan 2) Karnataka 3) Maharashtra 4) Himachal Pradesh

84 **'गीता बत्रा' यांच्या बाबत योग्य विधान / ने ओळखा?**

अ) प्रतिष्ठित भारतीय अर्थशास्त्री गीता बत्रा जागतिक बँक सांस्कृतिक सुविधा (जीईएफ) के स्वतंत्र मूल्यांकन कार्यालय (आईईओ) च्या संचालक म्हणून नियुक्त केले गेले आहे.

ब) बत्रा ही प्रतिष्ठित भूमिका घेणाऱ्या विकसनशील देशातील पहिल्या महिला ठरल्या आहेत.

पर्यायी उत्तरे

1) विधाने (अ) आणि (ब) दोन्ही योग्य आहेत. 2) फक्त (अ) विधान योग्य आहे.
3) फक्त (ब) विधान योग्य आहे. 4) विधाने (अ) आणि (ब) दोन्ही अयोग्य आहेत.

Identify the correct statement about 'Gita Batra' by /?

A) Eminent Indian economist Geeta Batra has been appointed as the Director of the Independent Evaluation Office (IEO) of the World Bank Cultural Facility (GEF).

B) Batra became the first woman from a developing country to take up the prestigious role.

Alternative answers

1) Both statements (a) and (b) are correct. 2) Only statement (a) is correct.
3) Only statement (b) is correct. 4) Both statements (a) and (b) are incorrect.

---

85 **नुकतीच अंतराळ गगनयान मोहिम साठी भारताने खालीलपैकी कोणत्या भारतीय अंतराळविरांची घोषणा केली आहे.**

अ) प्रशांत नायर ब) अजित कृष्णन क) अंगत प्रताप ड) शुभांशु शुक्ला

पर्यायी उत्तरे

1) वरील सर्वांची करण्यात आली आहे. 2) फक्त (अ) आणि (ब) पर्यायाची करण्यात आली आहे.
3) फक्त (क) आणि (ड) पर्यायाची करण्यात आली आहे. 4) फक्त (ब) पर्यायाची करण्यात आली आहे

India has recently announced which of the following Indian astronauts for the space Gaganyaan mission.

a) Prashant Nair b) Ajit Krishnan c) Angat Pratap d) Shubhanshu Shukla

Alternative answers

1) All of the above have been done. 2) Only option (a) and (b) have been done.
3) Only option (c) and (d) is done. 4) Only option (b) has been done

---

86 **'जॅसिंथा कल्याण' या व्यक्तीमत्व खालीलपैकी कोणत्या क्षेत्राशी निगडीत आहे?**

1) साहित्य 2) समाजसेवा 3) क्रिडा 4) राजकारण

The personality 'Jacintha Kalyan' is associated with which of the following areas?

1) Literature 2) Social Service 3) Sports 4) Politics

---

87 **'MSME डिफेन्स एक्स्पो' या बाबत योग्य विधान / ने ओळखा?**

अ) लष्करप्रमुख जनरल मनोज पांडे यांनी 26 फेब्रुवारी 2024 रोजी आंतरराष्ट्रीय प्रदर्शन कन्व्हेन्शन सेंटर, मोशी, पुणे येथे महाराष्ट्र एमएसएमई (सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग) डिफेन्स एक्सपो 2024 ला भेट दिली.

ब) महाराष्ट्र सरकारने आयोजित केलेल्या या एक्स्पोचे प्रदर्शन महाराष्ट्रातील MSMEs, खाजगी कंपन्या, संरक्षण संशोधन आणि विकास संस्था (DRDO) प्रयोगशाळा आणि संरक्षण सार्वजनिक क्षेत्र युनिट (DPSU) सेटअप यांच्या स्वदेशी क्षमता आणि नवकल्पना.

क) संरक्षण क्षेत्रात खाजगी गुंतवणुकीला परवानगी दिल्यानंतर संरक्षण उत्पादन धोरण तयार करणारे राज्य हे भारतातील पहिले राज्य असल्याचे त्यांनी नमूद केले. महाराष्ट्राने 'पॅकेज स्कीम ऑफ इन्सेंटिव्हज' मध्ये एरोस्पेस आणि डिफेन्स मॅन्युफॅक्चरिंगला थ्रस्ट सेक्टर म्हणून घोषित केले आहे.

ड) राज्य देशाच्या विमान, जहाजे आणि नौकांच्या उत्पादनात 20% पेक्षा जास्त आणि शस्त्रे आणि दारुगोळ्याच्या राष्ट्रीय उत्पादनात 30% योगदान देत आहे.

पर्यायी उत्तरे

1) फक्त (ब) (क) आणि (ड) विधाने योग्य आहेत. 2) वरील सर्व विधाने योग्य आहेत.
3) फक्त (क) विधान योग्य आहे. 4) फक्त (अ) आणि (ब) विधाने योग्य आहेत.

Identify the correct statement regarding 'MSME Defense Expo'?

a) Army Chief General Manoj Pandey visited the Maharashtra MSME (Micro, Small and Medium Enterprises) Defense Expo 2024 on 26 February 2024 at the International Exhibition Convention Centre, Moshi, Pune.

b) Organized by the Government of Maharashtra, this expo showcases the indigenous capabilities and innovations of Maharashtra's MSMEs, private companies, Defense Research and Development Organization (DRDO) laboratories and Defense Public Sector Unit (DPSU) setups.

C) He noted that the state was the first state in India to formulate a defense production policy after allowing private investment in the defense sector. Maharashtra has declared aerospace and defense manufacturing as a thrust sector in the 'Package Scheme of Incentives'.

d) The state is contributing more than 20% to the country's production of aircraft, ships and boats and 30% to the national production of arms and ammunition.

Alternative answers

1) Only statements (b), (c) and (d) are correct.
2) All the above statements are correct.
3) Only statement (c) is correct.
4) Only statements (a) and (b) are correct

88 **'बॅग लेस उपक्रम' याबाबत योग्य विधान / ने ओळखा?**

अ) तामिळनाडू सरकारने मुलांसाठी बॅग लेस उपक्रम हाती घेतला आहे.

ब) या उपक्रमाच्या माध्यमातून इयत्ता 1 आणि 2 साठी 1.6 ते 2.2 किलो, असे बॅगचे वजन नीश्चित केले आहे.

क) या उपक्रमाच्या माध्यमातून इयत्ता 9 आणि 10 साठी 2.5 ते 4.5 किलो, असे बॅगचे वजन नीश्चित केले आहे.

पर्यायी उत्तरे

1) फक्त (क) विधान योग्य आहे.
2) फक्त (ब) विधान योग्य आहे.
3) फक्त (ब) आणि (क) विधाने योग्य आहेत.
4) फक्त (अ) आणि (ब) विधाने योग्य आहेत.

Identify the correct statement about 'bag less initiative'?

A) Tamil Nadu Government has taken up bag less initiative for children.

b) Bag weight has been fixed as 1.6 to 2.2 kg for class 1 and 2 through this initiative.

c) Bag weight has been fixed as 2.5 to 4.5 kg for class 9 and 10 through this initiative.

Alternative answers

1) Only statement (c) is correct.
2) Only statement (b) is correct.
3) Only statements (b) and (c) are correct.
4) Only statements (a) and (b) are correct

89 **धान्य साठवण क्षमता - 2024 आणि सबंधीत देश यांच्या योग्य जोड्या लावा.**

	धान्य साठवण क्षमता	**देश**
अ)	भारत	47%
ब)	यूएस	161%
क)	ब्राझील	149%
ड)	कॅनडा	130%

पर्यायी उत्तरे

	अ	**ब**	**क**	**ड**
1)	4	3	2	1
2)	2	3	4	1
3)	3	2	1	4
4)	1	2	3	4

Grain Storage Capacity - 2024 and match the respective countries.

Grain Storage Capacity	Country
a) India	47%
b) US	161%
c) Brazil	149%
d) Canada	130%

Alternative answers

	A	**B**	**C**	**D**
1)	4	3	2	1
2)	2	3	4	1
3)	3	2	1	4
4)	1	2	3	4

90 **'डार्क स्काय पार्क' याबाबत योग्य विधान / ने ओळखा?**

अ) महाराष्ट्रातील पेंच व्याघ्र प्रकल्प (PTR) ने भारताचे उद्घाटन आणि आशियातील पाचवे डार्क स्काय पार्क होण्याचा मान मिळवला आहे.

ब) भारतीय खगोलशास्त्रीय वेधशाळा (IAO) हे भारतातील पहिले गडद-आकाश संरक्षित आहे, हे हॅन्ले येथे स्थित आणि भारतीय खगोल भौतिकी संस्थेद्वारे संचालित उच्च-उंचीवरील खगोलशास्त्र केंद्र आहे.

पर्यायी उत्तरे

1) विधाने (अ) आणि (ब) दोन्ही योग्य आहेत. 2) फक्त (अ) विधान योग्य आहे.
3) फक्त (ब) विधान योग्य आहे. 4) विधाने (अ) आणि (ब) दोन्ही अयोग्य आहे

Identify the correct statement about 'Dark Sky Park'?

a) The Pench Tiger Reserve (PTR) in Maharashtra holds the distinction of being India's inaugural and Asia's fifth Dark Sky Park.

b) India's first dark-sky observatory, the Indian Astronomical Observatory (IAO), is a high-altitude astronomy center located at Hanley and operated by the Indian Institute of Astrophysics.

Alternative answers

1) Both statements (a) and (b) are correct. 2) Only statement (a) is correct.
3) Only statement (b) is correct. 4) Both statements (a) and (b) are incorrect

---

91 **वातावरणातील संरचना याबाबत सत्य विधान ओळखा.**

(अ) वातावरणाचा तपांबर हा सर्वांत खालचा स्तर असून याची उंची विषुवृत्ताजवळ 16 - 20 किमी आणि ध्रुवाजवळ 8 - 10 कि. मी. असते.
(ब) स्थितांबर हा तपांबराच्या खालील भागात 20 किमी उंचीपर्यंत तापमान स्थिर राहते. त्यानंतर 50 कि.मी. उंचीपर्यंत ओझोनमुळे तापमान वाढते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त विधान (अ) बरोबर 2) फक्त विधान (ब) बरोबर
3) विधान (अ) व (ब) सत्य आहेत 4) दोन्ही विधाने (अ) व (ब) असत्य.

Identify the true statement about the structure of the atmosphere.

(a) Troposphere is the locoest strata of atmosphere and its wight near equator is 16-20km while near poles it is 8-10 km
(b) Stratosphere is located below troposphere in this upto 20 km temperature remains constant after that upto 50 km tempreture rises due to rises due to presence of ozone

Option Answers:

1) Only statement (a) is correct 2) Only statement (b) is correct
3) Statements (a) and (b) are true 4) Both statements (a) and (b) are false.

---

92 **खालील विधानांचा विचार करून सत्य विधान ओळखा.**

(अ) प्राथमिक भक्षकांची उदाहरणे - गाय, हिरण, ससा, किटक इ. आहेत.
(ब) द्वितीय भक्षकांची उदाहरणे - कोल्हा, लांडगा, वाघ, उंदीर इ. आहेत.
(क) द्वितीय भक्षक वाघ, सिंह, साप हे आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

1) विधान (अ) व (ब) बरोबर आहेत. 2) विधान (ब) व (क) बरोबर आहेत.
3) वरिल सर्व विधाने चुकीचे आहेत. 4) वरिल सर्व विधाने बरोबर आहेत.

Identify the true statement by considering the following statements.

(a) Examples of primary predators – cow, deer, rabbit, insect etc.
(b) Examples of secondary predators - fox, wolf, tiger, rat etc.
(c) Secondary predators are tigers, lions, snakes.

Option Answers:

1) Statements (a) and (b) are correct. 2) Statements (b) and (c) are correct.
3) All the above statements are incorrect. 4) All the above statements are correct.

ISO 9001-2015

93 1984 **मध्ये भोपाळ गॅसदुर्घटनेत युनियन कार्बाइड या कीटकनाशकांच्या कारखान्यातून कोणत्या वायूच्या गळतीमुळे हजारो लोकांचा मृत्यू झाला होता?**

1) डायक्लोरे डायकिनील ट्रायक्लोरोइथेन
2) मिथाईल मर्क्युरी
3) मिथाईल आयसोसाइनेट
4) मस्टर्ड गॅस, क्लोरोपिकरीन

In the 1984 Bhopal gas disaster, thousands of people died due to the leakage of which gas from Union Carbide's pesticide factory?

1) Dichloro diquinyl trichloroethane
2) Methyl mercury
3) Methyl isocyanate
4) Mustard gas, Chloropicrin

---

94 **जीव समुदायाच्या संरचनेचे महत्त्वाचे घटक कोणते ?**

(अ) विशिष्ट प्रजातींचे अधिपत्य
(ब) जैव विविधता
(क) जीव समुदायातील सदस्य जीवांमधील परस्पर संबंध
(ड) पोषण संरचना

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त (अ) 2) फक्त (अ) व (क) 3) फक्त (ब) आणि (ड) 4) वरिलपैकी सर्व

What are the important components of the structure of living organisms?

(a) Dominion of particular species
(b) Biodiversity
(c) Interrelationships between member organisms of a community
(d) Nutritional structure

Option Answers:

1) (a) only 2) (a) and (c) only 3) (b) and (d) only 4) All of the above

---

95 **नागोया कराराबाबत योग्य विधान ओळखा.**

(अ) जैवविविधता कराराच्या सदस्य राष्ट्राच्या नागोया येथे झालेल्या 10 व्या बैठकीत 12 ऑक्टोबर, 2008 रोजी हा करार स्विकारण्यात आला.
(ब) या कराराच्या माध्यमातून जीवन प्रजातींनी उपलब्ध केलेली जणूकीय संसाधने ही स्थानिक जनसमुदायाच्या मालकीची असून जी खासगी मालकीची नाहीत.
(क) या कराराच्या माध्यमातून जैव तंत्रज्ञानामध्ये एखादे नवे उत्पादन शोधून त्याचे पेटंट घेण्यासाठी वापर होतो.

ISO 9001-2015

पर्यायी उत्तरे :

1) विधान (अ) असत्य आहेत.
2) फक्त विधान (ब) असत्य आहे.
3) विधान (अ) व (ब) सत्य आहेत.
4) वरिलपैकी सर्व असत्य आहेत.

Identify the correct statement about Nagoya Accord.

(a) The Convention was adopted on October 12, 2008 at the 10th Meeting of the Parties to the Convention on Biological Diversity held in Nagoya.
(b) the natural resources by the living species availed asgenetic material through this Agreement are owned by local communities and are not privately owned;
(c) Through this agreement, a new product in biotechnology is discovered and used for patenting.

Option Answers:

1) Statement (a) are false.
2) Only statement (b) is false.
3) Statements (a) and (b) are true.
4) All of the above are false.

96 'राष्ट्रीय हरित लवादा' (एनजीटी) संदर्भात पुढील विधानांचा विचार करा.

(अ) पर्यावरण संरक्षण कायदा (1986) नुसार 'एनजीटी' ची स्थापना झाली आहे.
(ब) दिवाणी संहितेने अध्याहत केलेल्या प्रक्रियेने कामकाज करण्यास लवाद बांधिल नाही.
पुढीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने योग्य आहेत?
1) फक्त (अ) 2) फक्त (ब) 3) (अ) व (ब) दोन्हीही 4) (अ) व (क) दोन्हीही नाही
Consider the following statements regarding 'National Green Tribunal' (NGT).
(a) The NGT has been constituted under the Environment Protection Act (1986).
(b) The arbitrator is not bound to act in accordance with the procedure prescribed by the Civil Code.
Which of the following statement/s is/are correct?
1) (a) only 2) (b) only 3) Both (a) and (b) 4) Neither (a) nor (c)

---

97 ग्लोबल एन्व्हायरन्मेंटल फॅसिलिटी (जीईएफ) पुढीलपैकी कुठल्या परिषदांसाठी अर्थपुरवठा करण्याचे काम करते?

(अ) कन्व्हेन्शन ऑन बायोलॉजिकल डायव्हर्सिटी (सीबीडी)
(ब) युनायटेड नेशन्स फ्रेमवर्क कन्व्हेन्शन ऑन क्लायमेट चेंज (युएनएफसीसीसी)
(क) स्टॉकहोम कन्व्हेन्शन ऑन पर्सिस्टंट ऑर्गनिक पोल्युटंट्स (पीओपी)
(ड) युएन कन्व्हेन्शन टू कॉम्बॅट डिसार्टिफिकेशन (यूएनसीसीडी)
(इ) मिनामाटा कन्वहेन्शन ऑन मर्क्युरी
पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ), (ब) व (ड) 2) फक्त (अ), (ड) व (इ) 3) फक्त (अ) व (ब) 4) वरीलपैकी सर्व
The Global Environmental Facility (GEF) provides financing for which of the following councils?
(a) Convention on Biological Diversity (CBD)
(b) United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC)
(c) Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants (POPs)
(d) UN Convention on Combat Decertification (UNCCD)
(e) Minamata Convention on Mercury
Option Answers:
1) (a), (b) and (d) only 2) (a), (d) and (e) only 3) (a) and (b) only 4) All of the above

---

98 पुढीलपैकी कोणते संरक्षित क्षेत्र जंगली पाणम्हशींचा नैसर्गिक अधिवास आहे?

(अ) काली व्याघ्र प्रकल्प (ब) बालपक्राम राष्ट्रीय उद्यान
(क) काझीरंगा राष्ट्रीय उद्यान (ड) सायलेंट व्हॅली राष्ट्रीय उद्यान
(इ) मानस व्याघ्र प्रकल्प
पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ), (क) व (इ) 2) फक्त (ब), (ड) व (इ) 3) फक्त (ब), (क) व (इ) 4) फक्त (ब), (क) व (ड)

Which of the following protected areas is the natural habitat of wild hippos?
(a) Kali Tiger Reserve (b) Balpakram National Park
(c) Kaziranga National Park (d) Silent Valley National Park
(e) Manas Tiger Reserve
Option Answers:
1) Only (a), (c) and (e) 2) Only (b), (d) and (e)
3) Only (b), (c) and (e) 4) Only (b), (c) and (d)

ISO 9001-2015

99 **चित्त्यांचा भारतात पुनर्प्रवेश घडवून आणण्यासाठी कोणत्या बाबी कारणीभूत आहेत.**

(अ) ज्याप्रमाणे 'वाघ' ही वनांमधील उच्चस्तरीय (प्रमुख) प्राणी प्रजाती आहे, त्याचप्रमाणे चित्ता ही शुष्कप्रदेशीय परिसंस्थांची प्रमुख प्राणी प्रजाती आहे. म्हणूनच चित्त्याच्या पुनर्प्रवेशाने या परिसंस्था त्यांच्या मूळ नैसर्गिक स्थितीत येऊ शकतील.

(ब) उच्चस्तरीय मांसभक्षक असल्याने चित्ता हा परिसंस्थेच्या कार्यांना आकार देणारा देणारा आणि जैवविविधता वाढविणारा एकमहत्त्वाचे उत्क्रांतीय बदल आहे.

(क) चित्ता हा आपल्या नैसर्गिक वारशाचा भाग आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1) विधान (अ) व (ब) बरोबर आहेत. 2) विधान (ब) व (क) बरोबर आहेत.
3) वरिलपैकी सर्व विधाने बरोबर आहेत. 4) वरिलपैकी सर्व विधाने चुकीचे आहेत.

What factors have led to the reintroduction of cheetahs to India?

(a) Just as 'tiger' is the dominant animal species in forests, cheetah is the dominant animal species in arid ecosystems. Therefore, the reintroduction of cheetahs can restore these ecosystems to their original natural state.

(b) Being a top carnivore, the cheetah is an important evolutionary change that shapes ecosystem functions and enhances biodiversity.

(c) Cheetah is part of our natural heritage.

Option Answers:

1) Statements (a) and (b) are correct. 2) Statements (b) and (c) are correct.
3) All the above statements are correct. 4) All of the above statements are false.

---

100 **'प्रोजेक्ट एलिफंट' बाबत खालीलपैकी कुठली विधाने चुकीची आहेत?**

(अ) मुक्त जंगली हत्तींच्या सुरक्षिततेकरिता केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत राज्यांना मदत करण्यासाठी 1973 मध्ये 'प्रोजेक्ट एलिफंट'सुरु करण्यात आला.

(ब) याचा भर केवळ जंगली हत्तींच्या संरक्षणावरच असून माणसाळलेल्या हत्तींना यात स्थान नाही.

(क) 2018 मध्ये मिझोराम मधील सिंगफण हत्ती प्रकल्पाला भारताचा तिसावा हत्ती प्रकल्प म्हणून धोषित करण्यात आले.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त (अ) व (ब) 2) फक्त (ब) व (क) 3) फक्त (अ) व (क) 4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following statements about 'Project Elephant' is incorrect?

(a) 'Project Elephant' was launched in 1973 to assist the States under a centrally sponsored scheme for the protection of free wild elephants.

(b) It focuses only on the protection of wild elephants and has no place for domesticated elephants.

(c) In 2018, the Singphan Elephant Project in Mizoram was declared India's thirtieth elephant project.

Option Answers:

1) (a) and (b) only 2) (b) and (c) only 3) (a) and (c) only 4) All of the above

.

ALL THE BEST

सूचना माहितीस्तव - (पृष्ठ 1 वरून पुढे ....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यक्तिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे. असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम - 82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/ किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ सपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग - 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न (माहितीस्तव)

प्र. क्र. 101. **'गुलामगिरी' हे पुस्तक कोणी लिहले आहे ?**

1) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर 2) गो.ग. आगरकर
3) महात्मा फुले 4) राजा राममोहन रॉय

ह्या प्रश्नाचे उत्तर "(3) महात्मा फुले " असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 101. ① ② ● ④

अशा पध्दतीने प्रस्तुत प्रश्नपुसस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर - क्रमांक तुम्हाला स्वतंत्र्यरीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्यात त्या प्रश्नपक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK.

ISO 9001-2015

लक्ष्य करिअर अकॅडमी

मो. 7887878001/7887878002

2024

Test No. : 04

संच क्र. C

प्रश्नप्रत्रिका क्रमांक

BOOKLET NO. 202404

वेळ : 2 (दोन) तास

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 200

राज्यसेवा (MPSC) पूर्व सराव

GS Paper - 1

सराव पेपर क्र . 04

Question No	Answer	Question No	Answer	Question No	Answer	Question No	Answer
1	2	26	4	51	2	76	4
2	3	27	3	52	4	77	3
3	4	28	2	53	1	78	2
4	2	29	1	54	3	79	4
5	4	30	1	55	4	80	1
6	4	31	1	56	2	81	1
7	4	32	4	57	4	82	3
8	2	33	1	58	4	83	2
9	1	34	1	59	4	84	4
10	2	35	2	60	1	85	1
11	3	36	2	61	1	86	3
12	4	37	3	62	2	87	2
13	2	38	2	63	3	88	3
14	4	39	3	64	4	89	4
15	1	40	3	65	4	90	1
16	4	41	3	66	3	91	3
17	3	42	2	67	3	92	4
18	2	43	4	68	2	93	3
19	2	44	3	69	1	94	4
20	1	45	1	70	2	95	1
21	2	46	2	71	2	96	2
22	2	47	3	72	1	97	4
23	3	48	1	73	1	98	3
24	3	49	1	74	4	99	3
25	4	50	4	75	2	100	4

ISO 9001-2015